

UUDISED**Programmeerimise tund üks õpilaste lemmikuid**

Lagedi põhikooli õpilased kinnitavad kui ühest suust, et programmeerimine pole üldse raske. ▶10-11

Riigikogulastest sai kopsakaima palgalisa Lillo

Lisaks riigikogulasena teenitud 40 560 eurole sai Kalle Lillo töö eest nõukogudes üle 16 000 euro. ▶11

Kullal jääb karuturuni vaid napp samm

Tänavu tublisti odavnenud kuld on vähem kui protsendipunkti kaugusel karuturule sisenemisest. ▶20

PUHKEPÄEV**Kevad toob tipptantsijad Eesti lavadele**

Tallinnas, Tartus ja Jõhvis toimuvatel balletigaladel astuvad üles nii Eesti kui ka maailma parimad balletiartistid. ▶3

KOLUMN**Pikas perspektiivis pole Eesti möödumine Soomest üldse utopia.**

Mainori lektor Toomas Karm hindab põhjanaabrite SKPni jõudmiseks vajalikku majanduskasvu tempot. ▶18

ETTEVÕTJA**Suurköögist enda pagariäri juhiks**

Ülikooliajal Balti jaama turul piparkooke müünud Reet Rum valis pärast toidutehnoloogi eriala lõpetamist küll palgatöö ja juhtis viimati Selveri Kööki, kuid soov oma ettevõtte luua tiksus peas ja nii asutas ta koos partneritega ökopagari-töökoja Pagar Võtaks. ▶12-13

Äripäev

Nädalavaheetus

Reede, 5. aprill 2013
nr 66 (4723) 2,50 eurot

↓ EUR/USD
1,2818

↑ USD/EUR
0,7802

↑ EUR/SEK
8,4064

↓ NordPool
50,75

↓ Euribor
0,330%

FOTO: ANDRAS KRALLA

LUUBIAL

Linnapea vara Sveitsis peidus?

▶ Šveitsi kohtu dokumendist selgub, et Eesti prokuratuur kahtlustab Edgar Savisaart korruptiivse vara varjamises. ▶2, 4-7

NÄDALA TEGIJA

Aigar Kallas

kõrgeima kaarega sissetulekut kergitanud riigifirma juht

↓ Riigifirmade palgatabeli tipus üllatusi polnud. Estonian Airi eksjuhi Tero Taskila palk on lõpuni lahatud ja nagnii minevik, Eesti Energia juhi Sandor Liive tippsissetulek on palgatabelite klassika. Muljet avaldas hoopis RMK ehk Riigimetsa Majandamise Keskuse juhi Aigar Kalla-

se varasemast 40 000 euro võrra suurem sissetulek. Kuude peale jagatuna 3300 eurot, kes veel kroone mäletab, siis see teeks igas kuus 52 000 liisakrooni. Kolmveerand sellest on ametis jätkavale juhile eelmise lepingu lõpu eest. Seegi saab minevikuks, uues lepingus sellist hüve enam pole.

RÕÕMUSTAB

Eestlased ikka ostavad raamatuid. Kui Lääne-Euroopas kirjastajate käive väheneb, siis Eestis ollakse mõõnast üle saadud ja tänavuse aasta algus töötab mullusega võrreldavalt või paremaidki müüginumbreid. Eesti turul on jäme ots viie suurema kirjastuse käes, kümne olulisema kirjastuse käive oli mullu kokku ligikaudu 20 miljonit eurot.

Äripäeva TOPi võit aitas kasvufirmal laenu saada. Kiiresti kasvavate firmade ehk Gaselli TOPi võitnud roostevaba terase hulgimüügifirmal Kominox aitas gaselli-tiitel pangast laenu saada. Ettevõtte äri sisaldab suurt riski, sest see peab rahastama torude transporti Taiwanist lõppkliendini.

Tallinlased jõukad nagu soomlased. Kui 2010. aastal ulatus sisemajanduse kogutoodang (SKP) tallinlase kohta ostu-jõu alusel üle Euroopa Liidu keskmise, siis nüüd on see juba Saksamaa ja Soomega ühel pulgal. Tallinn ja Harjumaa annavad 60% Eesti SKPst.

KURVASTAB

Riigikapitalistidega võrreldes vähetasustatud ministrid. Äsja avaldatud avaliku sektori tippjuhtide palganumbrid on ebaühtlased ning võrreldes kõrgemate ametnikega paistavad riigifirmade juhtide palgad rammusad. Kui näiteks Eesti Raudtee ja Estonian Airi juhtimise teenus maksab aastas üle 100 000 euro, siis "tavalise" ministri töötasu jääb alla 45 000 euro aastas.

Tallink on kirjutanud oma laevastiku Küprose ettevõtete nimele. Küprost haaranud panganduskriis Tallinki siiski ei mõjuta, sest Eesti ettevõtte ei hoia seal raha ega arvelda sealsete pankade kaudu. Tallinki käitumine näitab, et neile on Küprose maksukliima soodsam kui Eesti oma.

Eesti ärimähe kinnisvarakrahhi Marokos. Üle 600 jõuka eurooplase ootavad juba viiendat aastat Margus Reinsalu firmalt oma luksuslikke kortereid ja villasid Marokos. Kinnisvaraarendajate poolt pika ninaga jäetute hulgas on ka mitmed briti tippjalgpallurid eesotsas John Terryga.

Mured Küprose stabiilsuse pärast rõhuvad eurot. Veel mõni kuu tagasi prognoositi tugevamat eurot, kuid Küprose panganduspaanika tõttu on sel aastal oodata hoopis tugevamat dollarit. Keerulistel aegadel on dollar jätkuvalt keskpangade lemmikreservvaluuta.

FAKT

1,3 mld

EUROT ehk 11 miljardit Rootsi krooni läks Swedbankile maksma uhkelt alanud, kuid fiaskoga lõppenud avantüür Ukrainas, kirjutab Rootsi majandusleht Dagens Industri. Venemaal, kust Swedbank samuti lahkub, jääb ta kuludelt tuludelt enam-vähem nulli. Esmaspäeval teatas Swedbank, et tõmbub Ukrainast ja Venemaalt täielikult välja. Swedbanki praegune strateegia on keskenduda koduturule, mille moodustavad Rootsi, Eesti, Läti ja Leedu.

ILLUSTRATSIOON: ANTI VEERMAA

JUHTKIRI

Edgar Savisaar, aeg kirjutada raamat "Tõde Šveitsis"

Tänane Äripäev kirjutab kahtlusest, et Tallinna linnapea ja Keskerakonna esimees Edgar Savisaar on oma tegelikku varalist seisu Šveitsi panga abil varjanud.

Juhuslikult ilmub see artikkel samal ajal, kui Prantsusmaa valitsust raputab sarnane skandaal. Sotsialistist Prantsusmaa nüüd juba endine eelarveminister Jerome Cahuzac tunnistab sel nädalal üles, et tal on aastaid olnud ühel offshore-kontol umbes 600 000 eurot. Cahuzac pidi ametist loobuma, sest tema ülesanne ministrina oli võidelda maksupettustega.

Korruptiivse tulu kahtlus. Äripäeva käsutuses on Šveitsi kohturegistris olev avalik dokument, mis heidab valgust juba vähemalt kaks aastat Eestis toimunud uurimisele. Selle uurimise ajendiks on kahtlus, et Edgar Savisaar on saanud korruptiivset tulu, mida ta on varjanud Šveitsis.

Savisaar on üritanud seda uurimist mitmesuguste juriidiliste võtetega takistada. Ta on skandaali summutamiseks teinud ennetavaid samme ja avaldanud Keskerakonna kontrollitavas propagandalehes Kesknädal oma selgituse Šveitsist leitud konto kohta.

Savisaare selgituse kohaselt on tegemist juba 1997. aastal tegevust alustanud fondiga, mis on aidanud muu hulgas rahastada tema kirjastatud raamatut.

Savisaare lapsik jutt. Äripäeva toimetused kahtleb selles selgituses. Savisaare jutt mõjub tänases Äripäevas avaldatud info valguses lapsikuna, sest miks pidi üks maailmavaadet toetav fond maksma tagasi Edgar Savisaare võetud laenu. Ja miks pidi selle laenu tagasimaksmise korraldama keerulist skeemi kasutades, kus vahelülideks on mitu offshore-firma tunnustega ettevõtet.

Miks pidi maailmavaadet toetav fond maksma tagasi Savisaare võetud laenu?

Toimetusele tundub, et senised Savisaare selgitused temaga seostatud Šveitsis asuva pangakonto kohta on ainult Edgar Savisaare tõde, mis oma sisult on tegelikult hädavale, et avalikkust eksitada.

Erakonnajuhile sobimatu. Savisaar on sattunud keerulisse olukorda, sest uurijad on jõudnud aastaid hästi varjatud saladuseni. Seetõttu on Savisaar advokaatide abiga üritanud teha kõik, et takistada Eesti uurimisasutustel Šveitsist dokumentide hankimist. Selline käitumine ei ole aga kohane Eesti ühe suure erakonna juhile ning Tallinna linna aastaid valitsenud poliitikule.

Tõenäoliselt reageerib Savisaar täna avaldud uutele faktidele tavapärase demagoogiaga või poeb küsimuste eest peitu, nagu ta on seda seni üritanud teha. Toimetuse hinnangul on aga Savisaarel aeg enda seifist välja tulla.

Savisaar peab avalikkusele senisest täpsemalt selgitama temaga seostatud Šveitsi kontodel toimunut. Selgust tooks Šveitsis tegutsenud fondi asutamisdokumentide ja kontol toimunud rahaülekannete avalikustamine.

Milleks varjata? Kui tegemist on tõesti ühe poliitiku maailmavaate tutvustamise rahastamiseks mõeldud fondiga, siis ei saa selle fondi kohta olev finantsinfo olla kuidagi salajane ega varjatud.

Savisaare varjamissoov on mõistetav juhul, kui tegemist on nn perekonnanfondiga, kuhu on laekunud korruptiivsel teel saadud tulu. Siis on varjamissoov inimlikult mõistetav, aga seda ei saa sellegipoolest aktsepteerida.

A Loe Äripäevast

KAANELUGU "Savisaare peidus vara Šveitsi fondis" täna lehes lk 4-7

ML-TRANSPORT

Osakoormate vedu
tagaluukautodega
TALLINN-
HELSINKI-TALLINN

Enne kl 12 tellitud veos
järgmisel tööpäeval sihtkohas!

tel: +372 505 5074
info@mltransport.ee

www.mltransport.ee

KAARDID
ENNUSTAVAD

Tel 900 1727 • 24 h

Hind 1,09 €/min
Sooduspakkumine: www.ennustus.ee
Kätelt ennustamine veebis:
www.hiromantia.eu

**Äripäeva
käsiraamat
teadjalt tegijale
kasiraamat**

ÄRIKLIENDILE

Elisa MiNT nüüd 4G kiirustel

4G netipulk

Eesti suurim 4G leviala
koos mahukaima 50 GB internetiga

miNT 4G

kõige mahukam mobiilne internet
parima kuutasu eest Eesti suurimas 4G levialas.

elisa.ee/ari

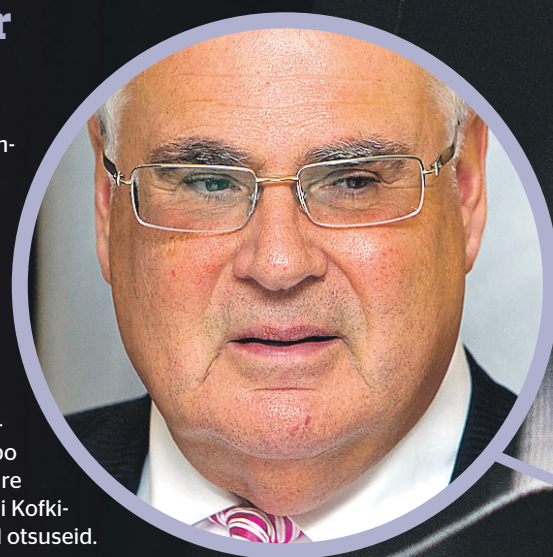
KRIMINAALUURIMINE

Savisaare peidus vara Šveitsi fondis

Äripäeva käsutuses olevast Šveitsi kohtu dokumendist selgub, et Eesti prokuratuuri ja kaitsepolitsei kahtlustuse kohaselt varjab Tallinna linnapea Edgar Savisaar Šveitsi pangas korruptiivsel teel saadud vara. Uurimise all on kohtu dokumendis perefondiks

Alexander Kofkin

Kandis 6. ja 10. augustil 2007. aastal kahe ülekandega 191 570 eurot Edgar Savisaarega seostatud Šveitsi pangas asuvalle kontole. Savisaar oli sel ajal Tallinna linnapea. Hotelliäriees Kofkinil oli ja on ka praegu Tallinna linnas mitmeid ärihuvisid. Prokuratuur ja kapo kahtlustavad, et Savisaare juhitud linnavalitsus tegi Kofkini ettevõtetele soodsaid otsuseid.

KOIT BRINKMANN
koit.brinkmann@aripaev.ee

Kaks aastat tagasi alustatud Edgar Savisaare altkäemaksuvõtmise ja rahapesu kahtluse uurimise käigus Šveitsi pangast saadud andmed näitavad Savisaare majanduslikke huvisid ühes fondis. Samuti kirjeldavad, kuidas liikus Tallinnas ärihuvisid omava hotelli- ja toitlustusäri- mehe Alexander Kofkini raha Savisaarega seostatud pangakontole.

Savisaar ise on avalikkusele kinnitanud, et tema rahaasjad on korras. "Mul on täiesti avalikud sissetulekud ja ma ei ole teinud neist mingit saladust. Kõik minu sissetulekud kajastuvad tuludeklaratsioonis ja majanduslike huvide deklaratsioonis," vastas Savisaar 2010. aasta oktoobris Tallinna linnavolikogus esitatud arupärimisele varjatud sissetulekute kohta. "Minu isiklikud rahaasjad on väga selged, mida on kinnitanud ka Eesti õiguskaitseorganid," jätkas ta siis arupärimisele vastates.

Kuid vähem kui neli kuud hiljem algatab prokuratuur Savisaarega seoses kriminaalmenetlu-

„Mul on täiesti avalikud sissetulekud ja ma ei ole teinud neist mingit saladust.

Tallinna linnapea ja Keskerakonna esimees Edgar Savisaar 2010. aasta oktoobris arupärimisele vastates

se kahtlustades altkäemaksu võtmist ning rahapesu. Kaitsepolitsei kahtluse järgi võis Šveitsis olla Savisaarega seotud pangakonto. Sellele kontole on raha kandnud äriees Kofkin. Tallinna linnavalitsus on aga teinud Kofkinile soodsaid otsuseid. Šveitsi kohtule esitatud materjalides kahtlustavad Eesti uurijad, et Savisaar on survestanud linnaametnikke Kofkinile kasulikke otsuseid tegema.

Kofkinile soodne otsus. Tallinna linnaosavalitsused korraldasid 2008. aasta juulis enampakkumise 11 linna alale toitlustuskioskite rajamiseks ja käitlemiseks. Huvilistele jäeti vaid 11 päeva, et esitada pakkumine. Seetõttu oli kõigi vajalike lubade õigeaegne esitamine lihtsam neil, kes sellest juba varem teadsid ja olid jõudnud ettevalmistusi teha. Enampakkumise võitis Kofkini firma.

Lisaks kahtlustavad uurijad, et kioskitel puudusid nõutavad ehitusload, mis vormistati linnapea surve tagantjärele. Ka olevat tagantjärele vormistatud Kofkini kahe hotelli ehitusload, kuigi ehitusprojektid ei vastanud ehitusseadusele. Uurijad kahtlustavad, et Savisaar väljastas kioskite enampakkumise lisad ning ehitusload Kofkinile ning sai vastutasuks altkäemaksu.

Sellega seoses saatis Põhja ringkonnaprokuratuur Šveitsi õigusabipalve, saamaks infot pan-

gakontode ja rahaliikumiste kohta. Õigusabi eesmärk oli määrata kindlaks ettevõtete vahel väidetavalt üle kantud raha päritolu ja konto, kus hoiti summat, mis võis kahtluse kohaselt olla altkäemaks.

Äripäeva allikas ütles, et Savisaarega seostatud Šveitsi pangakonto jälile võidi jõuda Savisaare laenuhinguid uurides. 2009. aasta sügisel oli Savisaarel keeruline aeg. Lahutamisasjad abikaasa Vilja Savisaarega venisid ning oli oht, et lahutus ja vara jagamine toimub advokaatide vahendusel kohtus. See oleks aga võinud kiskuda päevavalgele nii mõnegi üllatava fakti Eesti ühe tipp-poliitiku varandusliku seisuga kohta. Kokkuleppele jõudmiseks oli Edgar Savisaarel kiiresti raha vaja. Abiks tulid Keskerakonna esimehe tollase lähedase võitluskaaslasel Ain Seppiku pojad, kelle juhitud firmast antigi Savisaarele laenuks 173 550 eurot.

Kustutas kiirelt laenu. Šveitsi kohturegistris olevast dokumendist selgub, et tegelikult võis Savisaarel vajalik raha olla endalgi olemas. Probleem oli, et see asus Šveitsis Arsay Investmenti nimelise fondi arvel. Prokuratuur ja kapo kahtlustavadki, et Arsay Investmenti kaudu maksti tagasi Savisaare Sepikute firmalt võetud laen. Seetõttu peetaksegi Savisaart Šveitsis olnud fondi tegelikuks kasusaajaks.

Edgar Savisaar

Savisaarega seostatud fondi pangakonto oli Šveitsis avatud juba 1997. aastal. Kohtudokumendis mainitakse vähemalt kahte kontot, mida on kasutatud Savisaare huvides toimunud rahaliikumistes. Kontod on seotud Arsai Investment Ltd nimelise juriidilise isikuga. Savisaar on öelnud, et tegemist on fondiga, mis aitas tutvustada tsentristlikku maailmavaadet ja kirjastada tema raamatut "Tõde Eestist". Kohtudokumendist aga selgub, et Savisaar võis kasutada fondis olnud vahendeid enda võlakoormuse vähendamiseks. Kohtudokumendis nimetatakse pangakonto omanikku perefondiks.

Pipa Business Corporation

Edgar Savisaar sõlmis 17. novembril 2009. a laenulepingu Panamas registreeritud firma Pipa Business Corporationi esindaja, Liechtensteini advokaadi ja ärimähe Peter Kaiseriga. Lepingu kohaselt laenas Savisaar Pipa Business Corporationilt 173 000 eurot.

Arsai Investment Ltd

Savisaarega seostatud fondist kantati 27. novembril 2009. a 185 000 eurot Pipa Business Corporationi kontole, mis asus samuti Šveitsi pangas Julius Baer & Co AG. Raha liikus Pipa Business Corporationi arvele 10 päeva pärast seda, kui Savisaar oli sama firmaga sõlminud laenulepingu. Pärast rahaülekannet hakati kustutama Savisaare kuu aega varem Siim ja Sulev Seppiku firmast võetud laenu.

PA Shipping Ltd

8. detsembril 2009. a liikus Pipa Business Corporationi kontolt 173 550 eurot Antigual registreeritud Sulev Seppiku firmale PA Shipping Ltd.

Primelight Overseas Holding

9. detsembril 2009. a liikus raha edasi Seppiku teise firma, Briti Neitsisaartel asuva Primelight Overseas Holding Ltd arvele.

Bravotex

11. detsembril 2009. a liikus raha Primelight Overseas Holding Ltd arvelt firmasse Bravotex, mille omanik on see sama Primelight Overseas Holding. Ettevõtte juhatuses on Siim ja Sulev Seppik.

Siim ja Sulev Seppik

2009. aasta 28. oktoobril sai Edgar Savisaar Siim ja Sulev Seppiku ettevõttest Bravotex lühiajalist protsendita laenu 173 500 eurot. Poolteist kuud hiljem vabanes Savisaar Bravotexi ees olnud laenukohustusest. Firmasse jõudis lõpuks raha, mis kahtlustuse kohaselt pärineb Savisaarega seostatavalt Šveitsi pangakontolt. Äripäevale on öeldud, et Savisaarel oli 2009. a vaja kiiresti raha, et vältida abielulahutusega seoses kohtus vara jagamist. Ta pöördus Keskerakonna tollase juhtivpoliitiku Ain Seppiku poegade poole, kes andsid Savisaarele lühiajalise laenu. 2011. aasta lõpus läksid Ain Seppik ja Savisaar riidu. Põhjuseks võib olla Seppiku poegade ja Savisaare laenu tehingu uurimine.

Pane tähele

Šveitsi kohturegistris olevast avalikust kohtuotsusest ilmneb, et Edgar Savisaare majanduslike huvide deklaratsioon on olnud välisfirmalt saadud laen võib pärineda Edgar Savisaarega seostatud Šveitsi kontolt. Kuna aga Savisaar on aastaid avalikkuse eest varjanud temaga seostatud fondi Šveitsi pangas asuvat kontot, siis oli vaja selle vara kasutamiseks liigutada raha mitme offshore-firma tunnustega ettevõtte kaudu. See on põhjus, miks prokuratuur on algatanud Savisaare tegevuse suhtes rahapesu uurimise. Korruptsioonikuriteo kahtlus on aga tekkinud seetõttu, et Šveitsis oleva fondi kontole tegi ülekanded ettevõtja Kofkin, kel olid Tallinna linnas ärihuvid.

Äripäev on avaldanud skeemi lihtsustatult, kuna infot toimunu kohta oli keeruline hankida. Avaldatud skeem tugineb erinevatest registritest avalikult kätte saadud dokumentidel ja varem Äripäevas ning teistes meediaväljaannetes Edgar Savisaare rahaasjade kohta ilmunud infol.

Saada vihje

Äripäev ootab vihjeid Edgar Savisaarega seostatud Šveitsi pangakontodel toimunud rahaliikumiste kohta. Samuti ootame vihjeid Eesti poliitikutel välismaal asuvate pangakontode kohta. Tagame anonüümsuse. Saatke vihje aadressil koit.brinkmann@aripaev.ee või helistage telefonil 6670 175

Et pangakontolt raha kätte saada ning Siim ja Sulev Seppiku firmale protsendita laen tagasi maksta, nuputati nutikas skeem uuest laenust. Skeem jättis avalikkusele mulje, et on olemas salapärase offshore-firma tunnustega ettevõtte, kes Savisaart laenuga aitas. Eesti uurijad aga arvavad, et skeemi kasutati Savisaarele tasutud altkäemaksummade päritolu varjamiseks.

Šveitsi kohtu valus otsus. Savisaare korruptsiooni ja rahapesu kahtluse uurijate jaoks oli oluline Šveitsi föderaalne kriminaalkohtu mullu augustis langetatud otsus, millega jäeti rahuldamata Savisaarega seostatud fondi kaebus pangaarve avamise ja muude seotud dokumentide avaldamiseks Eesti prokuratuurile. Selle avaliku kohtuotsuse ning seni ajakirjanduses avaldatud materjale pusletükidena kokku pannes avanebki pilt, kuidas juba 2007. aastal oli Savisaare sõber Alexander Kofkin kandnud Savisaarega seostatud Šveitsi pangakontole ligi 192 000 eurot.

Kaks aastat hiljem liikus raha Panama firmas Pipa Business Corporation. Paberitel vormistati laen Savisaarele ja Seppikute juhitud firma Bravotex sai laenatud raha mitme ülekande järel tagasi.

"Alustasin lennukiga, lõpetasin autoga," kõlab ehtsavaarelik vastus 2010. aasta sügisel linnavo-

likogus esitatud arupärimisele, kuidas linnapea jõudis Panama firmat esindanud Liechtensteini ettevõtjani. Enne mullu augustis Šveitsi kohtus tehtud otsust ilmus Keskerakonna ajalehes Kesknädal Savisaare intervjuu. Selles avalikustas ta, et Kofkin on toetanud fondi Arsai Investment, mis aitas rahastada tema raamatut "Tõde Eestist". Varem avalikkus selleaolise fondi olemasolust ei teadnud.

Fondi asutas Savisaar enda väitel oma Eesti sõprade abiga Šveitsis juba 1997. aastal. "Et toetada tsentristlikku maailmavaadet ja sellekohase kirjanduse väljaandmist," ütles Savisaar Kesknädalas ilmunud intervjuus. "Eesti oli selleks ajaks vaid kuus aastat iseseisev riik olnud ja nendel aastatel oli Šveits kindlasti meist turvalisem koht," lisas ta.

Familienstiftung. Šveitsi kohtudokumendis kasutatakse Savisaarega seostatud fondi puhul väljendit *Familienstiftung*, mis tähendab perekonnanfondi või perekonnasihtasutust. Tegemist on juriidilise isikuga, mida ei pea kandma Šveitsi äriregistrisse. Vastavalt seatud piirangutele on fondile ligipääs perekonna või mitme pere liikmetel.

Paraku ei leia aga Savisaare majanduslike huvide deklaratsioonidest, et tal oleks välismaal pangakonto, et ta oleks seotud mõne fondiga või et ta omaks vara väljaspool Eestit.

Kommentaari Kahjuks pole võimalik veel fakte avaldada

AIVAR PILV
Alexander Kofkini esindaja, vandeadvokaat

Kahjuks ei saa ma A. Kofkini esindajana praeguses menetlusstaadiumis kommenteerida ega avaldada min-geid faktilisi asjaolusid ja sisulisi seisukohti. Mulle teadaolevast informatsioonist ja dokumentidest (millega olen tutvunud) lähtuvalt ei ole A. Kofkiniga seotud ettevõtetele tehtud Tallinna linnavalitsuse tasandil mingeid soodustusi. Kõnesolev konkurss ning ehitushubade väljastamine on toimunud kooskõlas kehtivate õigusaktidega.

Kofkin süüdistas uurijaid laimamises

Eelmise aasta septembris ilmunud Tallinna linnavõimu väljaantavas ajalehes Pealinn tutvustati Alexander Kofkini avaldust, milles ta süüdistas Eesti prokuratuuri laimuskampaanias ning plaanis selle peatamiseks vastumeetmeid. "Kinnitan, et olen toetanud Edgar Savisaart ja tema ettevõtmisi ulatuses, mida olen pidanud võimalikuks ja vajalikuks, ning teen seda ka edaspidi," märkis Kofkin.

Lisaks laenuandmisele tunnistas Kofkin ka, et on toetanud tema, Savisaare ning mõnede kolmandate isikutega seotud välismaist juriidilist isikut.

"Avalikuks tulnud Eesti prokuratuuri poolt välisriikides-

se saadetud teave minu poolt Edgar Savisaarele või mõnele teisele Tallinna linnavalitsuse ametnikule pistise või altkäemaksu andmise kohta või osalemise kohta rahapesus on ebaõiged ja minu isikut laimavad," lisas Kofkin.

Ka Savisaar ise seostas ajalehes Kesknädal prokuratuuri uurimist 1997. aastal Šveitsis asutatud fondiga. "Eks täpsemalt oskab selle kohta rääkida Alexander Kofkin, keda ma siiralt tänan nõu ja toetuse eest fondile," sõnas Savisaar Kesknädalale.

Äripäeva sel nädalal saadetud küsimustele Savisaar ei vastanud. Tema nõunik Liina Oja teatas, et küsimused on edastatud Savisaare advokaatidele.

KRIMINAALUURIMINE

Konto oli täielik üllatus

KOIT BRINKMANN
koit.brinkmann@aripaev.ee

Edgar Savisaar on temaga seostatud Šveitsi konto selgitamisel öelnud, et tegemist on maailmavaate toetamise fondiga, mis on aidanud rahastada tema raamatu kirjastamist. Endine Edgar Savisaare lähedane kaasvõitleja ning Keskerakonna juhtkonda kuulunud, praeguseks erakonnast lahkunud Ain Seppik räägib, et tema ei teadnud Šveitsis asuvast maailmavaate toetamise fondist mitte midagi ning uurimise põhiküsimus on, kelle käes oli fondi pangakaart.

Järgneb intervjuu Seppikuga.

Tundub, et Savisaare jaoks on tema suhtes algatatud kriminaaluurimisega olukord üsna kriitiline? Siin on täiesti selged küsimused. Kui oli maailmavaate fond, siis mina kandsin ka kümme aastat seda maailmavaadet ega olnud erakonna juhatuse liikmena fondist üldse kuulnudki. See tekitas esimese kahtluse.

Teiseks, kes seda vara käsutab. Kellel on n-ö see plastikkaart ehk kes saab automaatselt raha võtta?

Ja kolmandaks, kui me arvame, et altkäemaksu vormid on lihtsalt nii, et üks inimene toob hunniku raha ja annab selle teisele üle ning me lähme ja fikseerime selle, siis tänapäeval käivad asjad ikka hoopis peenemalt ja kavalamalt. Et igasuguste meetodite puhul ajupotentsiaali rakendatakse, see on selge. Eks prokuratuur peab siin selge seisukoha võtma, millega on tegemist. Seda olekski vaja, et kas on midagi või ei ole. Et Edgar Savisaar saaks rahulikult valimistele minna. Või siis vastupidi.

Kas Teie olete varem kuulnud midagi sellest, et Savisaarel võib Šveitsis olla pangakonto? Minu jaoks oli see täielik üllatus, ma poleks selle peale tulnudki. Meie linnapead ja ministrid saavad nii häbematult vähe palka võrreldes mõningate riigi-

Bundesstrafgericht
Tribunal pénal fédéral
Tribunale penale federale
Tribunal penal federal

Geschäftsnummer: RR. 2012.28

Entscheid vom 7. August 2012
Beschwerdekammer

Besetzung

Bundesstrafrichter Stephan Blättler, Vorsitz,
Andreas J. Keller und Emanuel Hochstrasser,
Gerichtsschreiberin Marion Schmid

Parteien

A. FAMILIENSTIFTUNG, vertreten durch Rechtsanwältin
wäite Peter Straub und Thomas Müller,

ŠVEITSI kriminaalkohtu otsus, milles on faktid Savisaart puudutava uurimise kohta. FOTO: RAUL MEE

”

See fond peaks olema tehtud avalikes huvides ja selle tegevus peaks olema läbipaistev ja avalik.

endine Keskerakonna juhtpoliitik Ain Seppik

ettevõtete juhtidega, et mida veel seal Šveitsi kontole kanda on.

Edgar Savisaare sissetulekud on ju aastate jooksul selgelt fikseeritavad ja kahtlemata on igal inimesel õigus omada pangakontot kus iganes. Kuid panga nimetus ja kontode arv peab olema majanduslike huvide deklaratsioonist selgelt kirjas. Seda seal, nagu me teame, aga ei ole. Kui on mingi maailmavaate toetamise fond, aga pangakaart on inimese käes, siis tuleb küsida, mis vahet on isiklikul kontrol ja sellisel fondil.

See on üks meetod, kuidas majanduslike huvide deklaratsioonist kõrvale hiilida. See fond peaks olema tehtud avalikes huvides ja selle tegevus peaks olema läbipaistev ja avalik. Põhiküsimus ongi siin, kellel oli õigus neid summasid kasutada.

Uurijad peavad selleks Tallinna linnapead. No siis on väga halvasti. Siis on sisuliselt tegemist sellega, millest rääkisid kuulujutud. Lihtsalt peidetud vormis ja siis on kõik majanduslike huvide deklaratsioonid küsimärgi all.

Aga võib-olla see on tegelikult tühiasi, meie prokuratuurist tuleb igasuguseid sõnumeid. See on ka üks põhjus, miks prokuratuuri teema on praegu üles võetud. Sest põhiline probleem on võrdses kohtlemises – kelle puhul algatatakse kriminaalmenetlus ja kelle puhul seda mingil juhul ei algatata. Need otsused jäävad rahvale üsna arusaamatuks. Paraku tundub, et ka spetsialistidele jääb see arusaamatuks.

Kas Keskerakonnalt riigikogusse antud kriminaalmenetluse seadustiku muudatuste taga võib olla ka Edgar Savisaare tegevuse uurimiseks algatatud kriminaalasi. Kas soovitakse seadust muuta, et päästa erakonna esimees? Seda teemat poolteist-kaks aastat tagasi ei tõstatatud, kui me erakonna töögrupis seda asja arutasime. See ei olnud probleemiks. Ma arvan, et pigem oli probleemiks just Toobaliga (Keskerakonna peasekretär Priit Toobal – toim) toimunud asjad ja suured erakondade läbiotsimised. Kogu informatsiooni politsei valdusse võtmine jne, mis on küsimärgiline tegevus minu jaoks. Ükskõik, millise asjaga on võimalik kaasa võtta parlamendierakonna kirjavahetus. Seal võib olla küllalt sensitiivset informatsiooni, mida liikmed ei tahaks avaldada. Öeldakse küll, et sealt võetakse ainult seda, mida väga vaja on, aga selleks on vaja kõik läbi lugeda. Nendest asjadest tekkis seaduseelnõu.

Kas seaduseelnõus on midagi sellist, mis lõpetaks Savisaare asja uurimise? Minu meelest mitte. See, mis on toimunud, see on toimunud ja need toimingud on tehtud. Ma küll imestan, miks ei jõuta mingisugusele otsusele ja miks selle asjaga venitatakse. Tuleks öelda, kas on või ei ole või ei suuda ja käed jäävad jälle lühikeseks, nagu Tallinna mõjuvõimuga kauplemise puhul.

Savisaar on ka iga liigutuse vaidlustanud? On küll, aga mis siis sellest. Vaidlustas tegelikult ei peata kriminaalasja protsessi. Ta vaidlustas tõendite hankimise. Mingisugune lahend võiks tulla, enne kui järjekordsesse valimistsükklisse sukeldume.

ENDINE keskerakondlane Ain Seppik loodab, et mingisugune lahend Edgar Savisaare rahaasjade uurimises võiks tulla enne, kui me järjekordsesse valimistsükklisse sukeldume.

FOTO: MIHKEL MARIPUU/POSTIMEES/SCANPIX

SAVISAARTE maja Nõmmel, milleg tehti kummalisi tehinguid. FOTO: RAUL MEE

Savisaare rahaasjad on varemgi olnud Šveitsis peidus

Praegu uurimise all oleva Edgar Savisaare laenuga seotud raha liikumise valguses tekib kahtlus, et Savisaar võib olla ka varem kasutanud skeemi, mille eesmärk oli avalikkuse eest varjata Šveitsis olnud varade kasutamist.

Edgar ja Vilja Savisaar elasid Tallinnas Nõmmel asunud eramus. Selle kinnisvaraga toimusid imelikud tehingud, mille tagamaa on jäänud senimaani segaseks. Ajavahemikul 2001–2005 oli Savisaarte Nõmme maja omanik AS Domex Kinnisvara. Ettevõtte nõukogusse kuulusid tollase advokaadibüroo HETA advokaadid Üllar Talviste, Urmas Ustav ja Tambet Mullari. Juhataja oli hilisem Edgar Savisaare äripartner, pankrotihaldur Martin Krupp.

Savisaarte Nõmme eramu

omanikuks saanud ettevõtte aktsionär oli Simoon Real Estate INC, mille kontaktiks oli vaid Šveitsis Zürichi linnas asuv postkast.

Selle salapärase Šveitsiga seotud aktsionäri kaudu tuli Domex Kinnisvarasse 3 miljonit krooni, millega osteti Savisaartelt Nõmmel asunud maja. Üllatav oli aga see, et Vilja Savisaar jäi pärast maja müüki sellesse majja edasi elama ning sama aasta sügisel seati kinnistule tema kasuks veel kahe miljoni krooni suurune hüpoteek.

Laen maksti kinni. Maja müügist saadud rahast maksis aga Edgar Savisaar ära väliseestlaselt Ervin Hopilt võetud üle miljoni krooni suuruse laenu. Äripäevale on öeldud, et Hopilt saadud laenu võis Savisaar kasutada

Hundisilmal kinnistu soetamiseks ja/või korrastamiseks.

Domex Kinnisvaralt liikus Nõmme eramu 2005. aastal tagasi Vilja Savisaare nimele ning SEB panga kasuks seati kinnistule ligi 4,3 miljoni kroonine hüpoteek.

Hoolimata avalikkuse suurest huvist jäid kõikide asjaosaliste suud lukku. Et aga Savisaare kinnitusel asutati Šveitsi fond juba 1997. aastal, siis on hüpoteetiliselt võimalik, et tegelikult müüs Edgar Savisaar Nõmmel asunud eramu iseendale. See selgitaks ka fakti, et maja müümise järel jäid Savisaared sinna edasi elama.

Tehingu eesmärk võiski olla Šveitsis asunud vahendite kasutamine nii, et avalikkus ei saaks teada nüüd Savisaarega Šveitsis seostatavast pangakontost.

Avastati Prantsuse ministri välismaa salakonto

Prantsusmaa president Francois Hollande, kes on nõudnud prantslastelt püksirihma pingutamist, peab nüüd vaigistama skandaali, sest tema minister, kelle ülesanne on võitlus maksupettustega, on välismaa salapangakonto omanik, vahendas Bloomberg.

19. märtsil tagasi astunud eelarveminister Jerome Cahuzac tunnistas 2. aprillil, et tema valed on paljastatud: tal on aastaid olnud ühel *offshore*-kontol umbes 600 000 eurot.

Hollande ütles telesinemises, et Cahuzac valetas temale ja Prantsuse parlamendile ning see on andestamatu. Cahuzaci langus tuli ajal, kui Hollande on saamas valmis värskete eelarvekärbetega.

Läinud nädalal hoiatas ta rahvast, et tuleb arvestada väiksemate pensionide ja sotsiaaltoetuste eraldistega. Sotsialistid presidendi populaarsus on langenud üha madalamale. Hollande esitab uue majandusplaani Euroopa Komisjonile 15. aprilliks.

“See nõrgendab Hollande’i,” ütles Institute of Political Studies professor Laurent Dubois. “Sellest saab kasinusdebati põhiteema. Süüdistatakse, et päeval räägivad sotsialistid õiglusest ning öösel tegelevad oma Šveitsi pangakontode ja Wall Streetil aktiivkauplemisega.”

Eile viskas Prantsuse sotsialistlik partei 60aastase Cahuzaci oma ridadest välja. Prantsuse peaminister Jean-Marc Ayrault palus tal loobuda oma parlamendikohast.

Savisaare mõjukal tuttaval samuti fond Švetsis

Šveits paistab olema fondide asutamiseks üks väga viljakas koht. Hiljuti asutas ka perekond Jakunin Šveitsis ühe fondi. Mäletatavasti seob Venemaa Raudtee juhti Vladimir Jakuninit ja Edgar Savisaart rohkem kui ainult sõprus.

Koos jäid nad paari aasta eest kaitsepolitseile vahele, kui Savisaar küsis Jakunini kaudu Keskerakonnale valimisteks Venemaalt 4,5 miljonit eurot. Kolmandik oleks sobinud ka sulas.

Keskerakond soovib kriminaalmenetluse seadust muuta

Keskerakond on riigikogus esitanud kriminaalmenetluse seadustiku muutmise eelnõu 295 SE, mida kutsutakse juba Berlusconi eelnõuks. Pikka aega Itaalia peaministri ametit pidanud Silvio Berlusconi oli pidevalt kuritegudega uurimise ja kohtu kadalipus. Omades aga parlamendis enamust, sai ta läbi suruda seadusemuudatusi, mis päästsid teda karistustest.

Ka Keskerakonda vihastasid nendevastased uurimised ning otsustati kriminaalmenetluse seadust muutmata hakata. Ajendiks olid Keskerakonna rahaasjadega seotud uurimised ning partei kontorite läbiotsimised. Varasemad uurimised ei jõudnud aga välja Keskerakonna esimehe Edgar Savisaareni. Kaks aastat tagasi Savisaare Šveitsis tegemiste suhtes alustatud kriminaalasi on erandlik, sest uurijate fookuses on Savisaare isiklikud rahaasjad.

Keskerakond asus kriminaalmenetluse seaduse muutmise tegelema umbes poolteist-kaks aastat tagasi. Erakonna töögruppi kuulunud Ain Seppik meenutab, erakonnal oli väga palju probleeme seoses kriminaalmenetlustega ja nüüd on ka teis-

tel erakondadel olnud neid probleeme. “Laiema arutelu ajal olin ma veel erakonnas ja üks kui oma nahk suitseb, siis tunnetad seadusandlike initsiatiivide vajadust paremini,” lisab ta.

Seppiku sõnul on probleemid olemas, sest meie pidevalt on antud prokuratuurile õigus juurde ja tema meelest on tasakaal kaitse ja süüdistuse vahel oluliselt kaldunud süüdistuse ehk riigi jõu kasuks. Teisalt on eelnõus Seppiku arvates rida muudatusi, mida ta ise ei toeta. Näiteks ei pea ta õigeks prokuratuuri apellatsioonioiguse piiramist teise astme kuritegude puhul. “Mina ei kiirustaks üldse selle seadusemuudatusega. Meil peaks mingi seltskond maha istuma ja kokku leppima, kuhu meie kriminaalmenetlus kulgema peaks. Ega lakkamatu muutmise, nagu tsiviilkohtumenetluses on tehtud, ka ju hea ei ole,” räägib Seppik.

Seaduseelnõuga on tekkinud huvitav olukord. Kui Reformierakonna fraktsiooni esimees Jaanus Tamkivi muudatusi ei toeta, siis põhiseaduskomisjoni esimees Rait Maruste on tuline toetaja. Kuigi ka IRL ja sotsid eelnõu ei toeta, läbis see hiljuti riigikogu edukalt esimese lugemise.

Ä Tasub teada Keskerakonna ettepanekud

KUI prokuratuur jääb teise astme kuritegude, mille eest on ette nähtud kuni kolm aastat vangistust, esimeses kohtuastmes kaotajaks, siis puudub tal ringkonnakohtusse edasikaebamise õigus. **KRIMINAALMENETLUS** ei alustata, kui puudub kannatanu või kannatanu pole esitanud kaebust või kannatanu ei soovi menetlusest leppimise tõttu osa võtta. Näiteks altkäemaksu ja pistise puhul puudub kannatanu klassikalises mõttes.

JÄLITUSTEGEVUST saab kasutada ainult esimese astme kuritegude puhul – kuriteod, mille eest on karistuseks vangistus üle viie aasta, eluaegne vangistus või juriidilise isiku sundlõpetamine. Korruptsioonikuriteod on enamasti teise astme kuriteod. **VÄLISTADA** läbiotsimised prokuratuuri määruse alusel. **KAHTLUSTATAV** või süüdistatav ei või olla vahi all üle kolme kuu, erandjuhl kuni kuus kuud. **PIIRATAKSE** tõendite ristkasutamist. **TÄHTAEGADE** kehtestamine kohtueelses menetluses. Üldine tähtaeg oleks kaks kuud, mida prokuratuur võib pikendada nelja kuu võrra.

Ä Kronoloogia

Edgar Savisaare kriminaalasja algusest on möödunud üle kahe aasta

3. VEEBRUARIL 2011 alustas kapo kriminaalmenetlust Edgar Savisaare tegevuse suhtes, kahtlustades teda karistusseadustiku § 394 järgi rahapesus.

9. VEEBRUARIL 2011 edastas Põhja ringkonnaprokuratuur Šveitsi õigusalustele õigusabipalve Šveitsi pankade kasutuses oleva info väljastamiseks.

27. APRILLIL 2011 saadeti prokuratuurilt täiendav kiri Šveitsi, selle järgi on õigusabi põhieesmärk kindlaks määrata Pipa Business Corporationilt PA Shipping Ltd.-le üle kantud raha päritolu ning leida pank, kus Savisaar hoiab väidetavalt altkäemaksuna saadud summat.

4. NOVEMBRIL 2011 nõustus Zürichi kantonriiigiprokuratuur osaliselt õigusabinõudega ja pöördus konkreetse panga (nimi ei ole toimetusele teada) poole, et see avaldaks kõik dokumendid pangaarvetega kohta, mis kuuluvad Savisaarele või millele tal on kaaskasutusõigus ja/või millega ta on majanduslikult seotud. Pank edastas dokumendid detsembris 2011 ja jaanuaris 2012.

16. JAANUAR 2012 lubas Zürichi riigiprokuratuur oma määrusega Arsai Investmenti pangakonto avamise ja seotud dokumen-

di avaldamise. Samal päeval kaebas Arsai Investment määruse peale Šveitsi föderalse kriminaalkohtu apellatsioonikojale. Savisaar on Arsai Investmenti nimetanud fondiks, mis on aidanud tal kirjastada raamatuid.

7. AUGUSTIL 2012 Šveitsi föderaalne kriminaalkohus otsustas jätta Arsai Investmenti kaebuse rahuldamata.

18. OKTOOBRI 2012 esitasid Edgar Savisaar ja Alexandr Kofkin Tallinna halduskohtule kaebuse prokuratuuri vastu isikuandmete töötlemise lõpetamiseks, ebaõigete faktiväidete ümberlükkamiseks, väärtushinnangute avaldamise õigusvastasuse tuvastamiseks ja esmase õigusabi taotluse. Halduskohus kaebust menetluse ei võtnud. Vastava kohtumääruse kaebasid Savisaar ja Kofkin edasi ringkonnakohtusse.

28. DETSEMBRI 2012 jättis ringkonnakohus määruskaebuse rahuldamata ning halduskohtu määruse muutmata.

15. JAANUARIL 2013 esitasid Savisaar ja Kofkin ringkonnakohtu määrusele kaebuse riigikohtule.

22. MÄRTSIL 2013 jättis riigikohus määruskaebused rahuldamata.

MEDITSIIN

Ravimi- seadusesse pisteti üllatus.

Eelnõu läheb uuele ringile

KADRI JAKOBSON
kadjri.jakobson@aripaev.ee

Ravimiseadusesse lisati poole menetluse ajal üllatusettepanek, mille järgi tuleb hinnakokkuleppega ravimite ekspordiks müüjatel küsida ravimite müügiloa hoidja luba. Riigikogu jättis ettepaneku vastuvõetud eelnõust küll välja, kuid sotsiaalkomisjon koostas selle seadustamiseks täiesti uue eelnõu.

Riigikogu võttis ravimiseaduse ja sellega seonduvate seaduste muutmise eelnõu vastu märtsi lõpus, kuid ilma sotsiaalministeeriumi esitatud ja palju vaidlusi tekitanud nn üllatusettepanekuta.

Selle järgi oleks hinnakokkulepetega ravimite väljavedu lubatud müügiloa hoidja nõusolekul ja ravimiametil oleks õigus keelata ravimi väljavedu rahva tervise huvides. "Praegu jäeti need kaks punkti paragrahvist 20 välja. Paraku algatati nende kohta täiesti uus eelnõu, mille vastu uuesti vapralt võitlema asume. Ootame veel lõplikke kommentaare ministeeriumidelt," ütles ravimite ja muude apteegikaupade hulgimüügiga tegeleva firma First Pharma üks omanikke Ivari Saar.

Ettepanek soosib selgelt ravimite tootjaid. Ravimite Hulgimüüjate Liit ja ettevõtte First Pharma pöördusid sotsiaalkomisjoni poole ettepanekuga see muudatus eelnõust välja võtta.

Nende hinnangul takistab see vabakaubandust, on vastuolus Euroopa Liidu õigusega ja soosib selgelt ravimite tootjaid.

Seaduseelnõu vastutav ametnik Aimi Kalder ütles, et enne teist lugemist otsustas sotsiaalkomisjon mitte teha muudatust ravimiseaduse paragrahvi 20 täiendamise kohta, vaid algatada

selleks eraldi eelnõu ja see saadetakse valitsusele seisukoha andmiseks.

Seaduseelnõu eest vastutav Maret Maripuu põhjendas märtsi lõpus riigikogu ees, et komisjon jättis sotsiaalministeeriumi ettepaneku eelnõust välja ja majandusministeeriumi seisukoha pärast. Ministeerium hindas, et neist ettepanekutest tuleb toote nõuetele vastavuse seaduse ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivist lähtuvalt teavitada Euroopa Komisjoni ja teisi lepinguriike. See protseduur aga näeb ette kolmekuulist konsulteerimisperioodi.

Riigikogu kodulehe järgi algatati uus ravimiseaduse paragrahvi 20 täiendamise seaduseelnõu 20. märtsil. Eelnõu valmistas ette sotsiaalkomisjon koostöös sotsiaalministeeriumiga. Seletuskirjas seisab, et seaduse eesmärk on kindlustada ravimite järjepidev, katkestusteta ja piisav saadavalolek Eestis hinnatasemel, mis on tunnustatud vas-

tuvõetavaks Eesti ravikindlustusele. Seaduse teine eesmärk on kindlustada ravimi või asendusravimi võimalikult adekvaatse suurusega varu säilimine olukorras, kus puudujäägi tekkimine on ette teada.

Üllatusettepanek tehti pärast kooskõlastusringi. Äripäev kirjutas märtsis, et seaduseelnõusse, mis võitleb peamiselt ravimite internetimüügi ja võltsravimite vastu, lisas sotsiaalministeerium punkti, mille järgi on hinnakokkulepetega ravimite väljavedu Eestist lubatud vaid ravimite tootja või müügiloa hoidja nõusolekul.

Peale selle on ravimiametil õigus peatada ravimi väljavedu, "kui see on vajalik rahva tervise kaitse huvides". Sellise ettepaneku tegi ministeerium pärast seda, kui eelnõu oli läbinud juba nii kooskõlastusringi ministeeriumides kui ka esimese lugemise.

Ravimite Hulgimüüjate Liit ja ravimimüüja First

2

ravimite hulgimüüjat kontrollitud 15st said mullu ravimiametilt ettekirjutuse tagada hinnakokkuleppega ravimi müügiloale.

Estonian Air müüs peahoone. Üürib tükikest

Estonian Air müüs peahoone 7,5 miljoni euro eest Tallinna Lennujaamale. Firma sõlmis lennujaamaga üürilepingu hoonet kahe ülemise korruse kasutamiseks. Senise 3500 ruutmeetri asemel kasutab Estonian Air nüüd 950 ruutmeetrit.

Lennufirma juhi Jan Palméri sõnul on tehing osa ettevõtte restruktureerimisprotsessist, mille käigus müüakse äritegevuseks mittevajalik põhivara.

Tehing vastab Tallinna Lennujaama äriloogikaga. "Konkurents lennunduses ja surve

**ESTONIAN Air üürib nüüd vee-
randit endisest peahoonest.**

FOTO: RIVO SARAPIK

lennujaamatasude alandamiseks on väga suur ja Tallinna Lennujaam otsib võimalusi suurendada mittelennundustulust, lausus lennujaama kommunikatsioonijuht Lauri Linnamäe.

Ta ütles, et eesmärk on hoida lennujaamatasud konkurentsivõimelised ja pakkuda Eestile parimaid lennuühendusi. "See tähendab, et peame üha suurema osa lennujaama ülalpidamiskuludest teenima lennujaamatasude asemel muudest ärisuundadest," märkis ta.

ARIPAEV.EE

**PRÜGIKAST, mis
tunnetab Sinu lähedust!**

www.helpmation.ee

IMPORTIJA: Aatel Trade OÜ;
Pärnu mnt 139 e/2; tel 5345 1999

**Parim TOLMUIMEJA
maailmas** www.irobot.ee

Ajakirja Digi
testi võitja

ESINDAJA EESTIS:
Aatel Trade OÜ; Pärnu mnt 139 e/2; tel 5345 1999

SEADUSEEL-
NÕU eest
vastutav riigi-
kogu liige Ma-
ret Maripuu
põhjendas,
et ettepanek
jäi esialgu
eelnõust välja
majandus- ja
kommuni-
katsioonimi-
nisteeriumi
seisukoha
pärast. FOTO:
VEIKO TÖKMAN

Pharma pöördusid sotsiaalkomisjoni poole ja pa-
lusid eelnõust vaidlusalused punktid välja jätta.

Küsimus pole isegi mitte aktuaalne. Nende sõ-
nul on tootjad huvitatud ekspordikeelust, sest nii
takistatakse odavamate ehk paralleelkaubanduse
ravimite liikumist riikidesse, kus on ees kallimad
sarnased ravimid, ja seega saavad ravimitootjad
hindu dikteerida. Peale selle oli ettepanek müüja-
te hinnangul üllatuslik seetõttu, et müüjate eks-
pordimaht on marginaalne, mistõttu pole see kü-
simus kuigi aktuaalne.

Ravimitootjate liidu juht Riho Tapfer on öel-
nud, et seadusemuudatus kaitseb eelkõige patsien-
di huve. Tema sõnul on muudatus ennetusliku ise-
loomuga, kuna see hoiaks ära olukorrad, kus ravi-
mid on Eestist välja viidud ning haiged ei saa neid
osta, samas on ravimite kättesaadavuse eest vastu-
tus ravimitootjal või müügiloa hoidjal.

Majandus püsib kasvutempos

**Tänavune majanduskasv on 3
protsenti, järgmisel aastal kas-
vab see 3,6 protsendini, hindas
rahandusministeerium.** Prog-
noosi järgi veab Eesti majandus-
kasvu sisenõudlus, hiljem toetab
ka kiirem ekspordi kasv.

Eesti ekspordipartnerite pa-
ranevad väljavaated ja vähene
majanduslik seos Lõuna-Euroo-
paga lubavad Eesti majandust
paremini hinnata. Eesti eks-
port järgib tulevatel aastatel vä-
listurgude majanduskasvu. Kau-
pade ja teenuste eksport suure-
neb 4,5%. Välisnõudluse taastu-

7%

**LÄHEDALE suureneb eksport
pärast 2014. aastat.**

mise abil kiireneb eksport ja on
2014. aastal 6%.

Järgnevatel aastatel stabi-
liseerub 7 protsendi lähedal.
Tarbijahindade tõus aeglustub
2013. aastal 3,4 protsendini.

ARIPAEV.EE

Reinsalu: teen Maroko arenduse valmis

**Ettevõtja Margus Reinsalu tea-
tas, et on Maroko kinnisvara-
projekti valmimisest sama hu-
vitatud kui kliendid.** Ta on sin-
na investeerinud ja laenanud
10,5 miljonit eurot. "Oleme ost-
jatega ühel pool lauda, meil kõi-
gil on seal raha sees," ütles ette-
võtja suhtekorraldusbüroo va-
hendusel.

Eesti Ekspress kirjutas, et
üle 600 jõuka eurooplase ootab
viendat aastat Reinsalu firmalt
luksuslikke kortereid ja villasid

Marokos. Investorite raha kaa-
sati üle 60 miljoni euro. Rein-
salu sõnul ei ole KC Grupi ja te-
ma vastu hagi esitatud ning pro-
jekti eest vastutab Property Lo-
gic Morocco.

Kuurordi projekt on tema sõ-
nul jätkusuutlik ja valmis on
40%. Arendus jäi toppama pä-
rast endise peaarendaja pank-
rotti 2008. aastal. "Pärast uue
peaarendaja tulekut on hakanud
asjad liikuma," ütles Reinsalu.

ARIPAEV.EE

TURG

Aripäeva omanik laieneb Venemaale

Bonnier omandas 51 protsenti ZAO Ajur-Mediast, mis on Peterbu-
ri suurima *online*-väljaande omanik. "Vene turu suurus ja kasvu-
potentsiaal on meile atraktiivne," ütles Bonnier Business Press
AB tegevjuht Anders Eriksson.

Tulevane Ajur-Media juht Andrus Vaher lausus, et Fontanka on pa-
rim meediaväljaanne Peterburis. "Fontanka on viimasel viiel aas-
tal märkimisväärselt kasvanud nii lugejate hulka kui ka müüki.
Veebileht on väga tugev ja lojaalse auditooriumiga," lausus ta.

FINANTS

Euroopa Keskpank on valvel

Euroopa Keskpank jättis euroala baasintressi määra 0,75% tase-
mel muutmata, kuid andis mõista, et on halvenenud majandusolu-
korrast tingituna on vajadusel valmis sekkuma. "Meie rahapoliitika
jääb majandust toetavaks seni, kuni see vajalik on," ütles keskpän-
ga juht Mario Draghi. "Me jälgime lähinädalate majandusnäitajaid
tähelepanelikult ja oleme valmis tegutsema," ütles ta.

VII Toiduainetööstuse aastakonverents

Vähemaga rohkem – toidutööstuse võimalused

25.04.2013

Radisson Blu Hotel Olümpia
konverentsikeskuses

Korraldaja:

EESTI TOIDUAINETÖÖSTUSE LIIT
ASSOCIATION OF ESTONIAN FOOD INDUSTRY

Toetajad:

Koostööpartner:

Tallinna Ettevõtlusamet

9.00 – 10.00 Registreerimine, hommikukohv
10.00 – 10.05 Sissejuhatus – Toiduliidu juhataja Sirje Potisepp
10.05 – 10.15 Pöördumine – Toiduliidu volikogu esimees Enn Kunila

I sessioon: **TOIDUAINETÖÖSTUS JA MAJANDUSKESKKOND**
Moderaator Sirje Potisepp

10.15 – 11.05 Eesti ja maailmamajanduse arengud lähiaastatel
Eesti Panga president Ardo Hansson
11.05 – 11.50 Toiduainetööstuste väljakutsed lähiaastatel
AS Atria Baltic juhatause esimees Olle Horm
11.50 – 12.00 I sessiooni kokkuvõte – moderaator
12.00 – 13.00 Lõuna, fuajees toodete degusteerimised
13.00 – 13.50 Eesti Parim Toiduaine 2013 väljakuulutamine,
võitjate autasustamine
Toiduliidu parimate eksportivate ettevõtete tunnustamine
Tseremoonial osaleb põllumajandusminister Helir-Valdor Seeder

II sessioon: **TOIDUAINETÖÖSTUS JA MÕJUTEGURID**
Moderaator: Anti Orav

14.00 - 14.25 Toiduainetööstuse väljakutsed uuel EL finantsperioodil
Põllumajandusminister Helir-Valdor Seeder
14.25 - 14.45 Uusimad suunad teaduselt tootmisele
Meditisiinidoktor, Tartu Ülikooli professor Mihkel Zilmer – Skype'i vahendusel
14.45 – 15.15 Tervislik paus, toodete degusteerimine
15.15 – 16.00 Tootmise efektiivsus – võti tulevikuks
Konsultatsioonibüroo Vita Longa konsultant Jari Kukkonen
16.00 – 16.50 Diskussioonivoor*: Kahe hinnasildi vahel – kuidas edasi?
ETK – Jaanus Vihand; Rakvere LK AS – Teet Soorm; Kalev AS – Kaido Kaare;
Valio Eesti AS – Maido Solovjov
16.50 – 17.00 Lõppsõna ja kokkuvõte – moderaator
17.15 Pidulik vastuvõtt banketisaalis

* korraldaja jätab endale õiguse teha vajadusel programmi muudatusi

Täpsem info ja registreerimine www.toiduliit.ee või telefonil +372 6484 621

HARIDUS

ProgeTiigri õhin. Neljanda klassi lapsed programmeerivad arvutimänge

Ä Vaata videot

Kuidas Lagedi kooli õpilased programmeerimist õpivad
[WWW.ARIPAEV.EE](http://www.aripaev.ee)

Ä KAISA GABRAL

kaisa.gabral@aripaev.ee

Tallinnast veerandtunnise autosõidu kaugusel asuvas Lagedi põhikoolis õpivad lapsed sellest aastast programmeerimist. Nad on õhinas ja kinnitavad, et see on lihtne. Lausa käkitegu.

Otsustame fotograafia seda ilmaimet vaadata minna. Kollane väike Lagedi koolimaja võtab meid vastu täielikus vaikuses. Õppetöö käib. Maja ümber puhastab kojamees teid jääd.

Üks habetunud mees kõnnib auto juurde, võtab sealt koti ja siirdub majja tagasi. Ahjaa, see on ilmselt BBC kaameramees, kes käis autost valgus-

tust toomas, mõtlen endamisi. Nimelt plaanib ka BBC Eesti IT-edukusest lugu teha.

Majja sisenedes tervitab meid Tiigrihüppe Sihtasutusest ProgeTiigri programmi juht Ave Lauringson. Tema sõnul pole BBC võttegrupp midagi erilist, sest tegelikult on enamik maailma tähtsamaid telekanaleid juba siin lugu tegemas käinud. "Me oleksime võinud teid viia ka kuskile Kolga-Jaani kooli õpilastega kohtuma, kuid Lagedi on lihtsalt linnale lähedamal. Meie huvi on just see, et lapsed oleksid igas koolis võrdselt koheldud ning neil oleks edaspidises elus võrdsed võimalused. Ühe võimaluse selleks annab kindlasti programmeerimine," räägib Lauringson. "Praegu on sarnane programm meil 22 koolis, kuid eesmärk on, et programmeerimist õpetatakse igas koolis. Meil on ka hange käimas, et igas maakonnas oleksid programmeerimise ringid," räägib Lauringson õhinal. "Noh, eks raha on vaid juurde vaja," vastab ta küsimusele võimalike takistuste kohta.

Lagedi koolis on seekord stiilipäev. Kõik õpilased on valinud endale mingi staari stiili, üritanud teda jäljendada. Ka kooli kellahelin on üks popplugu. Arvutiklassi uksest avanevad ja sisse astuvad rõõmsad stiliseeritud IT-tiigrid, kes võtavad arvutite ees kohad sisse. Arvutiõpetaja Hannes Raimets käivitab seinale suunatud projektori. Seal vahetuvad kirjad Sky1, Sky2, Sky3 ja nii edasi.

Õpilased klõbistavad usinasti klahve ja vaatavad vahepeal süvenenult õpetajat. Eks klassis viibib ju ka üksjagu võõraid inimesi ja nalja teha väga ei juleta. "Kas saite kõik taeva muudetud?" küsib õpetaja. Lapsed noogutavad, mõni hüüab innukalt: "Jaaaa!" Edasi tegelevad lapsed juba igaüks oma projektiga. Kaameramehed filmivad.

Läheneb ühele pisemale prillidega poisile, kes nokitseb kõige vaiksemalt arvutis. Küsin, millega ta tegeleb. "Ma programmeerin mängu," vastab Kris. Ta loodab mängu kolme päeva pärast valmis saada. Kuid veidi on vaja veel kõpitseda.

Liigun edasi stiilipäeva puhul roosade huultega Christine-Eliisi juurde, kes testib ühte mängu. "Mulle meeldib programmeerimist õppida, see annab palju võimalusi, mida vabal ajal teha,"

8

tööealist elanikku kümnest kasutas 2012. aasta esimese kvartali seisuga arvutit ja interneti, selgus statistikaameti andmetest.

Ä Mis on mis ProgeTiigri programm

KÄIVITUS 2012. aasta alguses **VEDAJA** Tiigrihüppe Sihtasutus **VÕIMALDAB** lastel õppida programmeerimist juba 1. klassist alates.

METOODILINE MATERJAL õpilastele 1. klassist kuni gümnaasiumi lõpuni valmis eelmise aasta lõpuks, alustati ka esimeste klassiõpetajate koolitamist.

LIITUNUD on selle aasta algusest 22 kooli.

Ä Tasub teada BBC töi kohale meie IT-edukus

BBC tuli tegema lugu meie IT-edukusest. "Kui ma kuulsin, et algklasside lapsed õpivad koolis programmeerimist, siis see tundus mulle väga põnev," märkis BBC ajakirjanik Tim Mansel. Eesti on tema hinnangul olnud teiste Euroopa riikidega võrreldes IT-alal üks edumeelsemaid. Lisaks laste programmeerimistunni jälgimisele plaanib videotiim kohtuda ka president Toomas Hendrik Ilvesega ning külastada Skype'i.

lausub Christine mulle rõõmsalt naeratades. Lapsed kinnitavad kui ühest suust, et see pole üldse raske, ning nende säravatest nägudest võib välja lugeda, et tegemist on ühe meeldivama tunniga. Või meelkitab neid veidi ka tähelepanu. Igatahes on nad rõõmsad.

Lapsed haaravad teadmisi lennult. "Nende mõttemaailmal pole piiri ees. Nende fantaasia ja lennukus on lihtsalt uskumatu," kiidab õpetaja Raimets õpilasi. Küsin lastelt, kas nad oleksid nõus ka mulle programmeerimist õpetama.

See ajab nad miskipärast alguses naerma. Ei saagi aru, kas seepärast, et nad arvavad, et ma sellega hakkama ei saaks, või seepärast, et ise õpetaja olla oleks naljakas. Igatahes kinnitavad nad, et tahaksid ilmselt ka edaspidi olla mingit moodi programmeerimise või arvutitega seotud.

Parim palgalisa Lillo.

Riigikogulased nõukogudes

HANNES SARV
hannes.sarv@aripaev.ee

Riigifirmade ja riiklike sihtasutuste nõukogude töös osalemine võib anda tegevpoliitikule märkimisväärse lisaissetuleku. Enim tasu riiklike nõukogude töös osalemise eest sai riigikogu liikmete seas mullu Kalev Lillo – üle 16 000 euro.

Lillo on riigile kuuluvate akt-siaseltside Eesti Loots ja Tallinna Sadam nõukogu liige. Selle kõrval kuulub ta Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse nõukogusse. Töö eest riigikogus teenis reformierakondlasest Lillo mullu 40 560 eurot. Riigifirmade ja EASI nõukogu töös osalemise eest lisandus 16 228 eurot ehk kokku oli tema mullune teenistus 56 788 eurot.

Mitmesse nõukogusse kuulub teisi riigikogu liikmeid. Näiteks teenis reformierakondlane Kalle Palling Eesti Energia, Tallinna Lennujaama ja Keskkonnainvesteeringute Keskuse nõukogu liikmena mullu lisaks 12 060 eurot.

Suurimat tasu sai mittepoliitik. Kõige suuremat tasu maksab nõukogu liikmetele Eesti Pank. Panga nõukogu esimehele Jaan Männikule kompenseeriti tema nõukogus tehtud tööd mullu 19 940 euroga.

Lisaks kuulus Männik ka Eesti Arengufondi nõukogusse, kus teenis 5238 eurot. Männik on ka mullu enim teeninud riiklike nõukogude liige. Tema teenistus kahe nõukogu töös osalemise eest oli kokku 25 178 eurot.

Eesti Panga nõukogusse kuulub kolm riigikogulast. Koalitsiooni poolelt on seal reformierakondlane Valdo Randpere ja IRLi liige Tõnis Palts, opositsiooni poolelt keskerakondlane Kalev Kallo. Kõigi tasu nõukogus osalemise eest oli mullu 12 271 eurot.

REFORMIERAKONDLASED Kalev Lillo (vasakul) ja Remo Holsmer said mullu riigikogu palgale lisaks tasu ka Tallinna Sadama nõukogusse kuulumise eest. FOTO: RAUL MEE

Reformierakonna koalitsioonipartner IRL teatas mõni aasta tagasi, et nemad riigikogu liikmeid enam riigifirmade nõukogudesse ei saada. Seetõttu on reformierakondlastest riigikogulasi ka nõukogu liikmelisuse eest tulu saajate seas rohkem. Sellegipoolest ei tähenda see, et IRLi liikmed riiklike nõukogude töös ei osaleks: tasustatavad nõukogud on ka sihtasutustel.

Suurimat tulu nõukogu liikmeks olekust sai IRLi riigikogulastest mullu Siim Kabrits. Kokku teenis ta töö eest Keskkonnainvesteeringute Keskuse ja Kred-Exi nõukogus 5468 eurot. Kred-Exi nõukokku Kabrits praegu enam ei kuulu.

IRL on suunanud kahe riigifirma nõukogusse ka oma peasekretäri Tiit Riisalo. Tema teenistus Tallinna Sadama ja Tallinna Lennujaama nõukogus oli mullu 9089 eurot. Riigikokku mitte kuuluvatest reformierakondlastest kuulub kahe riigifirma nõukogusse Meelis Atonen. Temale maksid Eesti Posti ja Eesti Energia nõukogu töös osalemise eest mullu kokku 10 286 eurot.

Ä Edetabel

Nõukogudes osalemise eest üle 5000 euro

riigifirmade ja riiklike sihtasutuste nõukogude töös osalemise eest mullu enim tasu saanud riigikogu liikmed, tasu eurodes	
KALEV LILLO , Reformierakond	16 228
AS Eesti Loots, AS Tallinna Sadam, EAS	
KALEV KALLO , Keskerakond	12 271
Eesti Pank	
TÕNIS PALTS , IRL	12 271
Eesti Pank	
VALDO RANDPERE , Reformierakond	12 271
Eesti Pank	
KALLE PALLING , Reformierakond	12 060
AS Eesti Energia, AS Tallinna Lennujaam, AS Keskkonnauuringute Keskus	
ARTO AAS , Reformierakond	9994
AS Teede Tehnokeskus, Riigi Kinnisvara AS, AS Tallinna Lennujaam	
TÕNIS KÕIV , Reformierakond	8513
RMK, SA Keskkonnainvesteeringute Keskus	
REMO HOLSMER , Reformierakond	8158
AS Tallinna Sadam, Elektriraudtee AS	
MEELIS MÄLBERG , Reformierakond	7035
AS Eesti Teed, Maaelu Edendamise SA	
TAAVIRÕIVAS , Reformierakond	6596
SA KredEx, Riigi Kinnisvara AS, alates detsembrist sotsiaalminister	
SIIM KABRITS , IRL	5468
SA Keskkonnainvesteeringute Keskus, SA KredEx	
AIVARSÕERD , Reformierakond	5309
AS Eesti Raudtee, AS Elering	
KAJA KALLAS , Reformierakond	5238
Eesti Arengufond	

ALLIKAS: ÄRIPÄEV

VARAPAIGUTUS

Lõviosa Tallinki varast asub Küprosel

Laevafirma Tallink on kirjutanud oma laevastiku käputäie ettevõtete nimele, mis on registreeritud Küprosel. Näiteks tänavu Tallinna-Helsingi liinile tulnud maailma suurim reisilaev Silja Europa kuulub kompaniile Tallink Autoexpress, Tallinna ja Stockholmiga vahet sõitvad Baltic Queen ja Victoria I aga vastavalt kompaniidele Tallink High Speed Line ja Tallink Victory Line, kirjutas Eesti Ekspress. Tallink kasutab saareriigi firmasid eeskätt soodsa maksukliima tõttu. Küprost haaranud panganduskriis Tallinki ei mõjuta, sest Eesti ettevõtte ei hoia seal raha ega arvelda sealsete pankade kaudu.

USA

Obama tahab osa palka tagasi maksta

USA president Barack Obama plaanib 5% oma palgast riigile tagasi maksta, et olla solidaarne riigiteenistujatega, kes 1. märtsil jõustunud n-õ automaatsete eelarvekärbete tõttu palgas kaotavad. Kolmapäeval teatavaks tehtud otsusega kahaneb presidendi 400 000 dollari suurune aastapalk 20 000 dollari võrra, kirjutas Wall Street Journal. Kuna presidendi palk on automaatsete kärbete eest kaitstud, plaanib Obama iga kuu osa palga tagasimaksmiseks rahandusministeeriumile tšeki kirjutada. Päev varem teatas osa palga tagasimaksmisest ka USA kaitseminister Chuck Hagel, kelle samm järgnes asekaitseministri Ashton Carteri sarnasele sammule.

OÜ FRANSERTAL pankrotihaldurid Tarvo Lindma ja Kalle Mõtsnik müüvad 24. aprillil 2013 kl 11 Tallinnas Maria Mägi Advokaadibüroo ruumides (Tatari 25) toimival avalikul suulisel kordusenampakkumisel ühiselt Tallinnas Nõlva 9 asuva kinnisasja pindalaga 48 212 m² (registriosa nr 3665701, katastritunnus 78408:807:0010), tootmismaa 100% (kinnistul hooned), ja sama kinnisasja koormava hoonestusõiguse tähtajaga 27.02.2014 (registriosa nr 3922701, katastritunnus 78408:807:0010). Kinnistud on koormatud üürilepinguga (tähtaeg kuni 27.02.2014) OÜ Haltransa (pankrotis) kasuks ning üürilepingu alusel on need üürniku valduses. Ühiselt müüdavate kinnistute alghind on 2 500 000 eurot ja enampakkumisel osalemise tagatisraha suurus 50 000 eurot.

Lisainfot kinnistute ja enampakkumise tingimuste kohta saab Ametlikest Teadaannetest, võrgulehelt www.varad.ee, telefonidel 505 5041 ja 501 0656 ning e-posti aadressidel tarvo@mmab.ee või kalle.motsnik@haldur.just.ee

ASi Tallinna Toiduveod

(registrikood 10031071, asukoht Peterburi tee 38, 11415 Tallinn) juhatus kutsub kokku **aktsionäride korralise üldkoosoleku 29. aprillil 2013** algusega kell 11 Tallinnas aadressil Ruunaoja 2 (aktsiaseltsi ruumides).

ASi Tallinna Toiduveod nõukogu määras korralise üldkoosoleku päevakorra ja esitab järgmised ettepanekud:

Päevakord:

2012. majandusaasta aruande kinnitamine ja kasumi jaotamise ettepanek. Kinnitada ASi Tallinna Toiduveod juhatusel koostatud ja nõukogu heaks kiidetud 2012. majandusaasta aruanne ja kasumi jaotamise ettepanek.
- Audiitori nimetamine ja tema taustamise korra määramine. Nime-tada 2013. majandusaasta audiitorikontrolli läbiviijaks Rein Volt (Tawest Audiitorteenused OÜ), tema tegevust tasustada lepingu põhjal.

Korralisel üldkoosolekul osalemiseks õigustatud aktsionäride ring määratakse seisuga 29.04.2013 kl 8.

Aktsionäril on õigus saada üldkoosolekul

juhatuselt teavet aktsiaseltsi tegevuse kohta äriseadustiku §i 287 alusel.

Aktsionärid, kelle aktsiatega on esindatud vähemalt 1/10 aktsiakapitalist, võivad esitada iga päevakorrapunkti kohta otsuse eelnõu hiljemalt kolm päeva enne üldkoosoleku toimumist (kuni 25.04.2013) ja nõuda lisaküsimuste võtmist üldkoosoleku päevakorda hiljemalt 15 päeva enne selle toimumist (kuni 13.04.2013). Eelnõud ja küsimused saata kirjalikult aadressil Ruunaoja 2, 11415 Tallinn.

Korralise üldkoosolekuga seotud dokumentide, sealhulgas otsuste eelnõudega on võimalik tutvuda Tallinnas aadressil Ruunaoja 2 tööpäeviti alates üldkoosoleku toimumise teatamise päevast kuni üldkoosoleku toimumise päevani.

LAGEDI Põhikooli 4. klassi õpilane Kris programmeerib võidusõidumängu, mida ta plaanib koos sõpradega mängima hakata.

FOTO: ERIK PROZES

Ä Kommentaar

Alustama peaks ikka baasteadmistest

JAAN PILLESAAR
ettevõtja

Eelkooliealised lapsed ei hakka maailmaturule tarkvara kirjutama. Kui nad töörealiseks saavad, on programmeerimine muutunud. Programmeerimine arendab loogilist ja tehnilist mõtlemist. Kas ta õpetab seda paremini kui klassikaline matemaatika, on raske öelda.

Mulle isiklikult tundub, et enne on mõistlikum baasdistsipliinid omandada ja siis hakata rakendusi valmistama. Põhimõtteliselt saab ju näiteks klaverimängu ka ilma muusikateooriata õppida, aga heliloojaid või dirigente me sel viisil välja ei koolita.

Põhimõtteliselt saab ju näiteks klaverimängu ka ilma muusikateooriata õppida, aga heliloojaid või dirigente me sel viisil välja ei koolita.

ettevõtja Jaan Pillesaar on programmi suhtes kriitiline

TOIDUKAUP

Pagar
Võtaks!Selveri
Köögi
eksjuht lõi
oma ökoäriA ALYONA STADNIK
alyona.stadnik@aripaev.ee

Selveri Köögi juhataja Reet Rum hakkas ettevõtjaks asjaolude kokkusattumisel ning õige inimesega kohtumisel. See mõte oli tal tegelikult peas aastakümneid, aga väljakutset pakkuva töökoha tõttu ei jõudnud ta seni selle teostamiseni.

Tallinnas väiksel Vana-Lõuna tänaval hommi-kul jalutades võib tunda värsket küpsetiste lõhna. Sellele tänavale on ennast sisse seadnud kaks pagaritöökoda, 1995. aastal tegevust alustanud Pagaripoisid ning eelmisel aastal käima lükatud ökopagarikoda Pagar Vôtaks.

Ettevõtte perenaine Reet Rum räägib nimest: "Seda saab mõelda selle poole pealt, et see on nii hea, et pagar ka ise sööks seda. Me ei ole toorainega, näiteks võiga, koonerdanud, kasutame palju seemneid ja kuivatatud marju," räägib Rum. Enamik toorainest – jahu, munad, piim, kohupiim – tuleb kohalikest tootjatelt. Seemned, mida ka kohapeal müüakse, tellitakse mahetootjatelt välismaal.

Rum on pagariettevõttes juhataja rollis, kuid töödeb, et ka palju muid asju tuleb ise ära teha: koristada, kaupu tellida, müüa, kui vaja, küpsetada ning otsida müügikanaleid. Intervjuu käigus vahetab ta rolle vastavalt olukorrale – teenindab kliente, räägib tööd otsiva mehega ning on lahke perenaine.

Soe teenindus. Lisaks sellele, et Rumil oli toitlustuse töökogemus, meeldib talle teenindamine, seda näen oma silmaga. "Tere!" astub sisse noor lapseootel naine, kes uurib, kas seenepirukat müüakse. "Ei, seenepirukat ei ole. On juustusaiaakesi ja -pirukat ning quiche'i juustu ja tomatitega," näitab Rum klaasist leti poole. Noor naine otsustab juustusaiaakeste ja quiche'i kasuks. Rum pakib kauba paberkotti. "Aitäh! Külastage meid jälle, nägemist," naeratab ta.

Ehk oli see soe teenindus, kuid noor naine tuleb varsti tagasi ja uurib, kas saia ja leiba müüakse, ning valib välja ökoseemneleiva. "Olen siin poes esimest korda. Olen ökoteemaga varem ka kokku puutunud. Need asjad on küll kallimad, aga palju maitavamad kui poes," selgitab ta.

Pagarikoja Pagar Vôtaks kliendid on Rumi sõnul inimesed, kes eelistavad puhas toorainet ja on nii-öelda öko inimesed. "Palju on teadlikke noori inimesi, kes käivad siin peredega," märgib Rum.

Pagarikoja igapäevane töökorraldus on selline, et ettevõtte üks omanikke Priit Mikelsaar aitab firma juures tooraine ja kontaktidega, Reet Rum täidab juhataja kohustusi ning turundusega aitavad ka Reeda poeg ja tütar.

Omanikud mõlgutavad laienemismõtteid. "2013. aasta on katsetamise faas. Mõned edasimüüjad võtame juurde, suurtesse kettidesse me väga kohe ei kibe. Kolme kuni viie aasta perspektiivis tahame ökopagarikodade seas olla üks liidreid," seab Mikelsaar sihti. "Meil on hea algus ja nüüd tuleb paremini teha. Jookseme maratoni, pool kilomeetrit on joostud."

SUURKÖÖGI asemel väikest pagaritöökoda juhtiv Reet Rum on kannapõrdega rahul ja mõlgutab juba laienemismõtteid. FOTO: RAUL MEE

Ä Kommenteer Kaupluseketis on lihtsam ostjat leida

KADRI KONT-KONTSON
Bioteek.ee OÜ omanik

Ökotoodete müümisel on meil kindlad fännid. Need, kellele on maitsema hakanud, käivad regulaarselt. Ma arvan, et turul on ruumi ka teistele tegijatele. Läbimüük ei ole küll suur, aga huvitavaid tooteid võib alati juurde tulla. Iseküsimus on, kes nende toodetega toime tuleb. See on hobi-töö.

Mulle tundub, et väiksemates poodides käivad need inimesed, kes seal lähedal elavad. Meie müüme kauplusekettides, minu arvates on suuremas poes lihtsam oma ostupool kokku saada.

Kõigile ökotoorainet ei jätkugi

MEELIS PÄRN
Pagari poisid OÜ omanik

Pagar Vôtaks on väga tere-tulnud. Mida laiem on see bu-kett, mis inimestele midagi pa-

kub, seda kenam see on. Me saame siin turul kõik kenasti koos eksisteerida. Lõppude lõpuks jääb konkurents parim püsima ja siin ei olegi mitte midagi muud.

Ökotooted ei ole kõige odavamad, samas on neil kindlasti oma tarbijaskond olemas, see on teatud nišš. Kui on nišš on olemas ja tootja on olemas, siis on kõik korras.

Me anname samuti endast parima ning meil on ka suhteliselt loodussõbralikud tooted. Mahetootjal ei ole toorainet nii palju, et kõik saaksid seda kasutada.

Me oleme uurinud neid hindu ja need on üle kolme korrakõrgemad. See on märgatav vahe. Kui kasutaksime ainult ökotooteid, siis kasvaks toodete hind hüppeliselt ning küsimus on, kas inimesed on sellega päri ja kas kannatatakse hinnatõus ära.

Siin on valikuvõimalus. Peab vaatama asja mõlema nurga alt ning leidma parima lahenduse.

99 Jookseme maratoni, pool kilomeetrit on joostud.

ökopagaritöökoja Pagar Vôtaks üks omanikest Priit Mikelsaar

Ä Pane tähele Reet Rumi soovitused algajale ettevõtjale

KASUTA VÄIKESE EELIST OLLA PAINDLIK

Suures ettevõttes läheb idee teostamiseks kaua aega. Kui sul on oma ettevõtte, siis võid katsetada, saad klientidelt tagasisidet ja siis on toode paari päeva pärast poeletil.

OTSISOBIVAD RUUMID

See oli keeruline. Ise tootmis-hoonet projekteerida on kulukas ja aeganõudev, seega otsustasime ruumid rentida. Käisime läbi tootmisruume Koplis ja Mustamäel. Joonistasime plaani ja muutsime ruume oma vajaduste järgi.

SÄÄSTA

Kasutatud asjade ostmine aitab kulusid kokku hoida. Oleme ökod ka seetõttu, et meie sisustus on taaskasutuskeskusest ostetud. Letid on teisel ringil. Külmkapp, kus hoiame valmistoodangut, on ühe endise kondiitri firma oma. Puhvetkapp on 1956. aastal tehtud. Samuti on tuttavad ja sõbrad mulle asju toonud.

KASUTA ÄRA OMA KOGEMUSI
Kui on kogemusi, siis lähevad asjad valutumalt ja kiiremini. Muidu läheb palju rohkem aega, et aru saada, mis pabe-reid ja dokumente on vaja ja mismoodi asi käib.

KÄI KOOLITUSTEL

Käisin eelmisel aastal EASI alustava ettevõtte koolitusel, mis lõppes äriplaani kaitsmisega. Seal sain julgust ja nippe, kuidas alustada, ning motiivatsioonisüsti. Mul soovitati algul mitte suurelt ette võtta. Mõtlesin 20 inimest tööle võtta, aga õnneks tõmmati mind maa peale. Tuleb teha tasa ja targu, laiendada jõuab alati.

Ä Mis on mis Pagar Vôtaks OÜ

ASUTATUD: juulis 2012

OMANIKUD: Priit Mikelsaar 50%, Reet Rum 30%, Priit Rum 10%, Triin Rum 10%

TEGEVUSALA: säilitusaineteta pagaritoodete tootmine, tooteid müüakse nii ettevõtte oma poes kui ka Biomarketi ketis

Millal siis veel, kui mitte nüüd?

Tõuge hakata ettevõtjaks tuli Reet Rumil asjaolude kokkusattumisel, kuid mõte oli tal peaaegu aastakümneid. "Kui tulid esimesed kooperaatiivid, siis ma müüsin Balti jaamas piparkooke ja tegin küpsiseid," meenutab Rum ülikooliaastaid.

Ettevõtlik naine õppis Tallinna Tehnikaülikoolis toidutehnoloogiat. "Kui lõpetasin ülikooli, siis mõtlesin, et tore oleks midagi ise teha. Müüsin Narva maantee Vitamiini kauplusesse endatehtud küpsiseid, kuid hiljem läksin siiski palgatöölle," meenutab Rum.

Ta on töötanud Tallinna Kaubamajas ja Selveris. Enne pagariäri loomist töötas Rum üles uue Selveri Köögi ning juhtis seda seitse aastat kuni struktuuri ümberkorralduseni. "2012. aasta alguses võtsin aja maha ning mõtlesin, mida edasi teha. Ma ei tahtnud enam palgatöölle minna, vaid tahtsin proovida ise midagi teha. Millal siis veel, kui mitte nüüd? Tahtmist ja aega oli küllaga. Otsustasin teha seda, mida ma oskan, ja seda südamega," räägib Rum.

Enne ei hakanud ettevõtjaks mugavuse pärast.

"Kui oled oma töökohaga rahul, kõik sujub ja tead, kuidas asjad käivad, siis on see eelkõige mugavus, mis hoiab sind tagasi. Isegi kui mõtled, et võiks midagi muud teha. Kui varem juhtisin paarisada töötajat, siis pagarikojas on meil peale minu veel paar töötajat," võrdleb Rum.

Rumi kutsuti pärast Selverist lahkumist tööstlustele ning saatuse tahtel sai ta eelmise aasta märtsis kokku ettevõtja Priit Mikelsaarega, kes on Biomarketi üks omanikest. "Ma mainisin Priidule, et mõtlen äri alustamisest. Ma täpselt ei teadnud, mida ma tahaks teha, kas väike kohvik või midagi sellist," tõdeb Rum. Räägiti ka ökoteemadel ja mitme kokkusaamise tulemusena loodigi ökopagaritöökoda Pagar Vôtaks.

"Mulle tundus, et Reedal on täpselt sobiv profiil ja tal piisav kogemustepagas," kinnitab Mikelsaar.

TOOTE ARENDUSE

KONVERENTS 2013

SokosHotelVirusKonverentsikeskus

09.00–09.20 Registreerimine ja hommikukohv

09.20–09.30 Moderaatori avasõnad

09.30–10.00 Mis tüüpi inimene sobib tootearendajaks?

PRO Konsultatsioonid omanik ja juhtimiskonsultant **MAIT RAAVA**

10.00–10.30 Kuidas rakendatakse disainjuhtimist ASis Balteco?

Balteco disainijuht **AIVAR HABAKUKK**

10.30–11.00 Millised on tippjuhi ootused seoses tootearendusega?

Standard AS juhatuse esimees **ENN VESKIMÄGI**

11.00–11.30 Milliseid võimalusi pakub Tartu Teaduspark ettevõtetele tootearenduse valdkonnas?

SA Tartu Teaduspark projektijuht **HENRI HANSON** ja Protolabi konstruktor **PEARU ORUSALU**

11.30–12.00 Kuidas tagada sujuv koostöö teadusasutuste ja ettevõtete vahel?

IMECCI juhatuse liige professor **JÜRI RIIVES**

12.00–13.00 Lõuna

13.00–13.30 Kuidas saada oma tootele vinget kujundust?

EKA teadus- ja arendusosakonna ettevõtlussuhete koordinaator **INGELA HEINASTE**

13.30–14.00 Milline on parim võimalus ühendada disaini ja tootearenduse eesmärgid?

Disainibüroo Iseasi juht, EKA ja TTÜ professor **MARTIN PÄRN**

14.00–14.30 Kogemuslugu.

Meie koostöö teaduse ja disainiga.

Meiren Engineering OÜ projekteerimisosakonna juhataja **MART REINSON**

14.30–14.45 Kohvipaus

14.45–15.00 Millises seisus on praegu EASI tootearenduse toetuste jagamine?

EASI alustavate ettevõtete divisjoni direktor **DMITRI BURNAŠEV**

15.00–15.15 Millised on uued uue toote turuletoomise mudelid?

Loov Eesti tegevjuht **EVA LEEMET**

15.15–15.30 Intellektuaalne omand - tootearendaja sõber või vaenlane?

AAA Patendibüroo patendivolinik **INGRID MATSINA**

15.30–15.45 Kogemuslugu. REACH QSAR Service: teadusest teenuseni rakendades kvaliteedi innovatsiooni.

ASI MolCode kommertsdirektor **MARI-LIIS ŠTRIK-OTT**

15.45–16.00 Kogemuslugu. Kuidas sündis suurõnnetustele reageerimise virtuaalse treeningsimulatsiooni teenus?

Sisekaitseakadeemia rektor **LAURI TABUR**

16.00–16.10 Päeva lõpetamine

Aprilli soodushind on **199 eurot** (km-ga 238,8 eurot)
Täishind alates 22.04 on 239 eurot (km-ga 286,8 eurot)
Registreerimine telefonil 6670 411 või registreerimine@aripaev.ee
Projektijuht: Karit Jõgi, telefon 667 0304

Äripäev

Välismessikalender 2013

reklaam

üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
Aprill					
NORIC GARDENS	11.04	15.04	Stockholm	aiandus	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
OMA KODU, OMA SUVILA, SISUSTA!**	11.04	14.04	Helsingi	kodu ehitamine, remont, sisustamine, suvilad, teenused	Profexpo OÜ, tel 626 1347, info@profexpo.ee, www.profexpo.ee
KEVADAED**	11.04	14.04	Helsingi	suurim aiandusmess Soomes	Profexpo OÜ, tel 626 1347, info@profexpo.ee, www.profexpo.ee
LLB EXPO	23.04	26.04	Stockholm	lava-, valgustus- ja helitehnika	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
EUROPEAN SEAFOOD EXPOSITION	23.04	25.04	Brüssel	kalatooted ja mereannid	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
WASSER BERLIN	23.04	26.04	Berliin	veeseadmed ja veepuhastustehnoloogia	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
LAPS**	26.04	28.04	Helsingi	mess peredele ja lasteasutuste töötajatele	Profexpo OÜ, tel 626 1347, info@profexpo.ee, www.profexpo.ee
MODEL EXPO**	26.04	28.04	Helsingi	põhjamaade suurim mudeliehituse ja hobimess	Profexpo OÜ, tel 626 1347, info@profexpo.ee, www.profexpo.ee
KÄSITÖÖ**	26.04	28.04	Helsingi	Soome käsitöömeistrite mess	Profexpo OÜ, tel 626 1347, info@profexpo.ee, www.profexpo.ee
KOHALIK JA ÕKOTOIT**	26.04	28.04	Helsingi	UUS! Mahetoidumess lõpptarbijatele. Soome aasta koka ja aasta kelteri võistlus	Profexpo OÜ, tel 626 1347, info@profexpo.ee, www.profexpo.ee
OUTLET EXPO**	26.04	28.04	Helsingi	tarbekaupade-margitoodete müügiüritus	Profexpo OÜ, tel 626 1347, info@profexpo.ee, www.profexpo.ee
PETEXPO**	27.04	28.04	Helsingi	lemmikloomad	Profexpo OÜ, tel 626 1347, info@profexpo.ee, www.profexpo.ee
Mai					
IFFA	04.05	09.05	Frankfurt	lihatööstuse tehnoloogia, liha- ja vorstitooted	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
LIGNA	06.05	10.05	Hannover	puidutööstuse tehnoloogia	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
SIAL CHINA	07.05	09.05	Shanghai	toit	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
INTERZUM	13.05	16.05	Köln	mööblitööstuse seadmed, mööblitarvikud, furnituur	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
CONTROL	14.05	17.05	Stuttgart	kvaliteedikontrolli- ja mõõteseadmed	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
CONSTRUMAT	21.05	24.05	Barcelona	ehitusmaterjalid	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
STONE+TEC	29.05	01.06	Nürnberg	kivitööstustehnoloogia, ehituskivid, looduskivitooted	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
LOGISTIKA&TRANSPORT	29.05	30.05	Göteborg	logistika, transport	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
Juuni					
TRANSPORT LOGISTIC	04.06	07.06	München	transport, logistika, laomajandus	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
GUANGZHOU ELECTRICAL BUILDING TECHNOLOGY	09.06	12.06	Guangzhou	elektrimaterjalid, hoone- ja koduautomaatika	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
TEXPROCESS	10.06	13.06	Frankfurt	tekstiilitööstuse seadmed	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
TECHTEXTIL	11.06	13.06	Frankfurt	tehistekstiil	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
HELSINKI CHEMICALS FORUM*	18.06	19.06	Helsingi	globaalne keemiakongress	Profexpo OÜ, tel 626 1347, info@profexpo.ee, www.profexpo.ee
ROSUPACK	18.06	21.06	Moskva	pakendus	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
INTRERSOLAR	19.06	21.06	München	solaarenergeetika	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
August					
FORMEX	15.08	18.08	Stockholm	sisustus	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
FORMASÜGIS*	23.08	25.08	Helsingi	kingitused, sisustustarvikud, tervise- ja loodustooted, moetooted	Profexpo OÜ, tel 626 1347, info@profexpo.ee, www.profexpo.ee
INTERNATIONAL SURGICAL WEEK*	25.08	29.08	Helsingi	rahvusvaheline kirurgide nädal	Profexpo OÜ, tel 626 1347, info@profexpo.ee, www.profexpo.ee
September					
PACTEC, FOODTEC, GRAFTEC, PLASTEC*	03.09	05.09	Helsingi	seadmed ja sisustus pakendi-, toidu-, trüki-, plastitööstusele	Profexpo OÜ, tel 626 1347, info@profexpo.ee, www.profexpo.ee
BISNESPÄEVAD*	04.09	05.09	Helsingi	ärikingitused, personal, rahvusvaheliste ürituste korraldamine, kontoritarbed	Profexpo OÜ, tel 626 1347, info@profexpo.ee, www.profexpo.ee
MAXPO*	05.09	07.09	Helsingi	maaehituse, teede korrashoiu ja keskkonnahoio masinad	Profexpo OÜ, tel 626 1347, info@profexpo.ee, www.profexpo.ee
HABITARE**/*	18.09	22.09	Helsingi	mööblel, sisekujundus ja disain	Profexpo OÜ, tel 626 1347, info@profexpo.ee, www.profexpo.ee
VALGUS**/*	18.09	22.09	Helsingi	valgus ja valgustus	Profexpo OÜ, tel 626 1347, info@profexpo.ee, www.profexpo.ee
SALONG**/*	18.09	22.09	Helsingi	antiik	Profexpo OÜ, tel 626 1347, info@profexpo.ee, www.profexpo.ee
ARTHELSINKI**/*	18.09	22.09	Helsingi	moodne kunst	Profexpo OÜ, tel 626 1347, info@profexpo.ee, www.profexpo.ee
Oktoober					
AUTOMAATIKA*	01.10	03.10	Helsingi	Läänemere piirkonna suurim automaatikasündmus	Profexpo OÜ, tel 626 1347, info@profexpo.ee, www.profexpo.ee
ELKOM*	01.10	03.10	Helsingi	elektroonika	Profexpo OÜ, tel 626 1347, info@profexpo.ee, www.profexpo.ee
HÜDRAULIKA JA PNEUMATIKA*	01.10	03.10	Helsingi	masinaehitus	Profexpo OÜ, tel 626 1347, info@profexpo.ee, www.profexpo.ee
MECATEC*	01.10	03.10	Helsingi	masinaehitus	Profexpo OÜ, tel 626 1347, info@profexpo.ee, www.profexpo.ee
HELM&VILLA	03.10	06.10	Stockholm	tee-ise-mess	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
ILU**/*	11.10	13.10	Helsingi	Põhjamaade suurim ilusündmus	Profexpo OÜ, tel 626 1347, info@profexpo.ee, www.profexpo.ee
TERVIS**	11.10	13.10	Helsingi	tervis	Profexpo OÜ, tel 626 1347, info@profexpo.ee, www.profexpo.ee
MOOD**	11.10	13.10	Helsingi	mess oma välimusest hoolivatele inimesele	Profexpo OÜ, tel 626 1347, info@profexpo.ee, www.profexpo.ee
NORDIC HAIR**	11.10	13.10	Helsingi	juustemood ja hooldus	Profexpo OÜ, tel 626 1347, info@profexpo.ee, www.profexpo.ee
EHE JA KELL**	11.10	13.10	Helsingi	ehted, kellad ja kingitused	Profexpo OÜ, tel 626 1347, info@profexpo.ee, www.profexpo.ee
GSW PRO*	12.10	13.10	Helsingi	erialaüritus ehte- ja kellatööstusele	Profexpo OÜ, tel 626 1347, info@profexpo.ee, www.profexpo.ee
SKOLFORUM	28.10	30.10	Stockholm	haridus	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
November					
SWEDENTAL	14.11	16.11	Stockholm	hambaravi	Karol AS, tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee

Eesti messikalender 2013

üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
Oktoober					
TALLINNA TOIDUMESS 2013 *	30.10	01.11	Tallinn	toit, seadmed ja sisustus	Profexpo OÜ, tel 626 1347, info@profexpo.ee, www.profexpo.ee

* spetsialistidele ** lõpptarbijatele

11.–14. aprillil toimub

Skandinaavia suurim aiandusmess

“Nordiska Trädgårdar”

ehk “Põhjamaa aiad” – planeeri oma külastus juba täna!

See ei ole pelgalt taimede suurmüük. Tegu on sisuka aiandusnädalavahetusega Rootsis Stockholmsmässanis. Osaleda saab seminaridel, avatud loengutel ja inspireerivatel näitustel.

TULE JA SAA OSA TAIMEKASVATUSE RÕÖMUDEST!

Hulgaliselt inspireerivaid uutest ideedest kantud näitusi, häid nõuandeid ja soovitusi; seemned, istikud, töövahendid, tasuta konsultatsioon, teadmised, avatud vestlusringid, seminarid, aianduseeskujud, masinad, kasvuhooned, pinnasekatted, tiigid, grillimiskohad, raamatud, aja-

kirjad, kivid ja betoon, rõdud ja palju põnevaid uusi tooteid – tänu kõigele sellele on Põhjamaa aiandusmess saanud aiandushuviliste regulaarseks kohtumispäigaks, mis pakub põnevust kindlasti ka rõduaednikele, aia- ja maaomanikele ning isegi tööstuslikele tootjatele.

REKLAAMTEKST

**NORDISKA
TRÄDGÅRDAR**
11-14 APRIL

Stockholmsmässan

2013. AASTA TEEMA

“Nordiska Trädgårdar 2013” soovib jagada kevadiste võrsete elujõudu. Eesmärk on korraldada roheline plahvatus, mis raputaks kõiki ja lubaks igaühel avastada endas aedniku.

Aiandushuvi on kasvuteel. Üha enam inimesi soovib taimi kasvutada. Seetõttu ongi tänavuse messi keskne teema isetegemine – kasvatame kõik ise alates maitsevatest söögitaimedest kuni värviküllaste lilleideni.

Korraldajad püüavad aidata inimestel täita nende rohelisi unistusi ja ambitsioone: algajatele pakutakse rohkelt kasulikke nõuandeid ja ideid, kuidas aiapidamisega alustada, kogunud rohenäppe ärgitatakse proovima aga midagi uut.

Tere tulemast aiandusmessile “Nordiska Trädgårdar 2013”, kus tänavu on fookuses isetegemine ja ürituse läbiv teema on “Kasvamine läbi aianduse” (“Gardening for Growth”).

Lisainfo WWW.STOCKHOLMSMASSAN.SE

KAROL
REISIBÜROO

Stockholmi messide esindaja
Eestis on **reisibüroo Karol**:
tel 614 3085, info@karol.ee,
www.karol.ee

ÄRIPÄEVA KOOLITUS 16.–17. aprillil

IT PROJEKTI- JUHTIMINE

Kuidas tagada tulemuslik
IT-projektide juhtimine?

Koolitus annab:
- struktureeritud ülevaate projektipõhistest tegevustest IT valdkonnas;
- süsteemse arusaama projektijuhi rolli tähtsusest ja ülesannetest;
- hulga töökorralduslike võtete, kuidas oma tööd tõhusamaks muuta.

Koolitaja on
TIIT VALM

Täpsem programm aadressil www.koolitus.aripaev.ee
Kahepäevase koolituse hind on 479 eurot
(km-ga 574,8 eurot).
Info ja registreerimine 667 0100
või koolituskeskus@aripaev.ee

Äripäev

texprocess

Tekstiil- ja elastmaterjalide töötlemise
rahvusvaheline juhtmess

Kergetööstuse tippsündmus:
10. – 13. 6. 2013 Frankfurt am Mainis.

Ärge jätke kahe silma vahele kergetööstuse kõige tähtsamat rahvusvahelist foorumit. Kohal on kõik tehnoloogialiidrid, kes esitlevad siin uusimaid masinaid, seadmeid, tehnoloogiasid, teenuseid ning IT- ja logistikalahendusi.

Üleilmselt ainulaadne: Spetsiaalne “Source it” piirkond annab otsejuurdepääsu peamistes ülemaailmsetes alltootvõtupiirkondades tegutsevatele alltootvõtjatele.

www.texprocess.com
info@karol.ee
Telefon +372 614 30 86

Samal aegadel toimub:
techtextil
11.–13. 6. 2013

powered by

messe frankfurt

IFFA

Lihatööstuse nr 1
Frankfurt am Main, 4.–9.5.2013

Taste the Trends.

IFFA on nr 1 foorumiks liha- ja vorstitoote tööstusliku ja käsitsi töötlemise ning turustamise uusimatele trendidele. Olge kindlasti kohal, et olla tunnistajaks arvukate uuenduslike tehnoloogiate ja toodete maailma esmaesitlustele.

www.iffa.com
info@karol.ee
Telefon +372 614 30 86

Lähemalt
uurimiseks
skanneerige
QR-koodi!

New:
Hall 11

messe frankfurt

Best Sales kaubandus

Tootjate ja hulgi- kaupmeeste seminar Kuidas saada uus toode jaeketti?

8. mail
Kaval Antsu Talu Tallinnas

10.00- 10.40 Kuidas tegelikult valitakse uusi tooteid jaeketti?
Rimi Eesti ostudirektor **Elen Terras**

10. 40- 11.20 Kuidas läbi kampaaniate uut toodet edukalt müüa?
Maxima Eesti brändi- ja kommunikatsiooniosakonna direktor **Ty Lehtmäe**

11. 20- 12.00 Eesti jaeketi kaudu Põhjamaadesse. Või on vastupidi?
Prisma Peremarketi kaubandusdirektor **Jorma Rautanen**

12.00-13.00 lõuna

13.00- 13.40 Möödunud aasta edukamad uudistooted
Nielsen Eesti tegevjuht **Margo Kurisoo**

13.40- 14.20 Kogemuslood

14.20-14.40 energiapaus

14.40- 16.00 Tippjuhtide debatt: uute toodete ja tootekampaaniatega
seotud vastutus, riskide ja kulude jaotamine

Selveri tegevjuht **Andres Heinver**
ETK tegevjuht **Jaanus Vihand**

Jungent Estonia tegevjuht
Mart Liibert

Saku õlletehase tegevjuht
Margus Kastein

Glikman, Alvin & Partnerid
advokaadibüroo vandeadvokaat
Paul Keres

Osapooli sütitab ja kutsub korrale
Äripäeva peatoimetaja **Meelis Mandel**

Osalustasu: kuni 15. aprillini soodushind 169 eurot (km-ga 202,80),
tavahind 199 eurot (238,80).

Info ja registreerimine:

www.bestsales.ee

aira.tammemae@aripaev.ee, tel 50 25548

www.kaubandus.ee

maarit@kaubandus.ee, tel 51 44884

Äripäev

PRIVILEG

ainult Äripäeva lugejale

PRIVILEEG ON EKSKLUSIIVNE OSTUKESKKOND JUST SINULE,
ÄRIPÄEVA LUGEJALE. Vaata pakkumisi privileeg.aripaev.ee

Maitsekaravan – lõpuks ka Eestis!

Teie
firmale

135 €

Juba aastaid on sellistes suurlinnades nagu London, New York, Peking ja Stockholm olnud võimalik osa võtta põnevast ning harivast üritusest nimega Maitsekaravan. Nüüd on uuenduslik toidukoolitus jõudnud ka Tallinna. Maitsekaravan Teie ettevõttele on mõeldud kuni kümnele inimesele ja toimub Teile sobival ajal. Võtke aegsasti platsi, sest kohtade arv on piiratud!

Vaata kõiki pakkumisi: privileeg.aripaev.ee

EESTI PRESSIFOTO NÄITUS:

APRILLIS TALLINNAS VIRU KESKUSES
MAIS TARTUS TASKUS.

RAAMAT „EESTI PRESSIFOTO 2013“

aktaprint
www.aktaprint.ee

DIGIFOTO
www.digifoto.ee

EPSON
EXCEED YOUR VISION

Nikon

EFEKTIIVSUS – FINANTSJUHI VASTUTUS

Big4

2013

23. mail 2013

Swissôtel Tallinn

Parimad praktikud, autoriteetsed arvamusiidrid ja
oma ala tipptegijad kohtuvad saalis ja laval!

Olulised juhtimissõnumid konverteerib finantsjuhtide keelde BIG4 audit:

Ago Vilu,
PricewaterhouseCoopers
partner ja juhatuse liige

Andris Jegers,
KPMG partner
ja juhatuse liige

Ivar Kiigemägi,
Ernst & Young partner
ja juhatuse liige

Veiko Hintsov,
Deloitte Eesti partner
ja juhatuse liige

8.30-9.00

Registreerimine

9.00-9.45

Hommikuseminar liidritega

I saal Maksud Ernst & Young ja Deloitte

II saal Aruandlus PwC ja KPMG

9.55-10.00

Moderaatori avasõnad

Äripäeva peadirektori asetäitja

TOOMAS TRUUVERK

10.00-10.30

Efektiivne majanduskeskkond

I

10.30-11.30

**Kuidas ettevõtteid efektiivselt
valitseda?**

Modereerib KPMG partner ja
juhatuse liige **ANDRIS JEGERS**

10.30-10.50

**Efektiivse juhtimise mudel
avalikus sektoris**

Riigikogu majanduskomisjoni
liige **ARTO AAS**

10.50-11.10

Efektiivse juhtimise mudel erasektoris

Tööstuste keskliidu volikogu
juht **JÜRI KÄO**

11.10-11.30

BIG4 audit

11.30-12.00

Maailmakohvik

II

12.00-13.00

**Kuidas panna töötajad õiges
suunas liikuma?**

Modereerib PricewaterhouseCoopers,
partner ja juhatuse liige **AGO VILU**

12.00-12.20

**Hästi läbimõeldud
motivatsioonisüsteem**

Eesti Energia juhatuse
esimees **SANDOR LIIVE**

12.20-12.40

**Väärtused – inimesed peavad mõistma
enda panuse seotust eesmärgiga**

Elioni peadirektor **ARTI OTS**

12.40-13.00

BIG4 audit

13.00-14.00

Lõuna

14.00-14.20

Aasta finantsjuhi väljakuulutamine

III

14.20-15.20

**Kuidas muuta ettevõtteid
efektiivsemaks?**

Modereerib Deloitte Eesti partner ja
juhatuse liige **VEIKO HINTSOV**

14.20-14.40

**Tee asju õigesti - tööprotsesside
korraldamine annab suure võidu**

PKC kvaliteedijuht **ANTI ARUSAAR**

14.40-15.00

**Tee õigeid asju – teenusmajanduse
tõus**

Teenusmajanduse Koja
juht **YRJÖ OJASAAR**

15.00-15.20

BIG4 audit

15.20-15.50

Maailmakohvik

IV

15.50-16.50

Mis pärsib Eesti majandust?

Modereerib Ernst & Young partner ja
juhatuse liige **IVAR KIIGEMÄGI**

15.50-16.10

**Koostöö puudumine – ettevõtjad
teevad vähe koostööd**

TTÜ majandusprofessor **ENN LISTRA**

16.10-16.30

Konkurentsihälbed

Raidla Lejins & Norcous
partner **RAINO PARON**

16.30-16.50

BIG4 audit

16.50-17.00

Konverentsipäeva lõpetamine

Ühel päeval ühel laval maailma nelja juhtiva audiitorfirma liidrid!

Konverentsi soodushind kuni 13. mai (k. a) on 339 eurot (km-ga 406,80 eurot),
hind 14. maist on 439 eurot (km-ga 526,80 eurot). Kahe või enama isiku korraga registreerimisel ühest maksjaettevõttest kehtib hindadele 5% soodustus. Info ja registreerimine:
projektijuht Liina Lilleniit tel 56 99 2025 või 667 0020, või liina.lilleniit@aripaev.ee

Äripäev

Arenduspartner

Innovatsioonipartner

ÄRILAUSE

» **Margus Kaasik: Oleme parimalt juhitud riigile kuuluv ettevõtte Balti riikides ja kõige konkurentsivõimelisem tööstusettevõtte.**

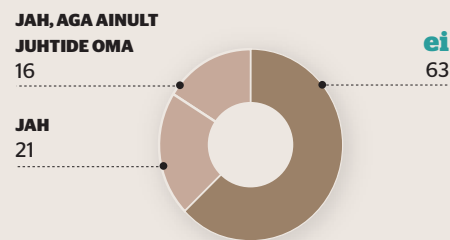
Eesti Energia finantsdirektor võttis Äripäeva kolumnis kokku sõltumatute turu- ja meediauuringute tulemused oma tööandja kohta.

GALLUP

Äripäev avaldas sel nädalal riigifirmade juhtide palgaedetabeli, mida juhib Eesti Energia juht Sandor Liive.

Kas erafirmad peaksid samuti palgad avalikustama?

protsent vastanustest

EI
MÄRT OTS,
konkurentsiameti peadirektor

Erasektori palgad ei peaks kindlasti olema sama avalikud, nagu need on riigisektoris. Erasektor on ikkagi konkurentsitingimustes tegutsev sektor. See on iga omaniku otsus, kui palju ta juhtidele ja töötajatele palka maksab.

Iseküsimus on, kas börsiettevõtted peaksid olema läbipaistvama palgakorraldusega. Nende suhtes ma ütleksin küll, et jah. Kui on tegemist avaliku, börsil noteeritud firmaga, siis igasugune läbipaistvus aitab kaasa. Ma arvan, et väikeaktsionärid võiksid teada, kui palju börsifirma juhid teenivad. Olen veendunud, et riigifirmade palgade avalikustamine on olnud õige samm. Kuna riigiettevõtete omanik on ju kaudselt kogu rahvas, siis ma arvan, et rahvas peaks teadma, kui palju riigi omandis olevate ettevõtete juhid teenivad.

NII JA NAA
LEMBIT LUMP,
ASI Kodumaja juhataja esimees

Kui sellest on mingi ühiskondlik kasu ja sellega kaasneb positiivne sõnum, siis ma vist isegi ei protesteeriks. Kui selline avalikustamine paiskab aga lihtsalt naabri rahakotis sorimisena, siis on minu vastus ei.

Eeldades, et reeglina juhtidele töötasu ei kingita, vaid makstakse tema ja tema juhitud ettevõtte tööalaste saavutuste eest, siis mida kõrgem palk, seda parem. Minu jaoks on see sõnum sellest, et tegemist on tugeva juhiga.

LUGEJA ARVAB

» **Saata Briti poissmehed kell 12 tuttu on väga üllas eesmärk, aga kelle poole peab kodumaine kõrtsmik pöörduma, et saaks mõne tunni kauem sööki-jooki müüa.**

Kommentaari loole: "Linlase kompromiss kauplajaga tooks õõrahu"

Äripäev

Peatoimetaja: Meelis Mandel
Väljaandja: AS Äripäev
Pärnu mnt 105, 19094 Tallinn
telefon:
(372) 667 0195,
(372) 667 0222

Toimetust:
e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111
Reklaamiosakond:
e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105
Tellimine ja levit:
e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099
Tellimine internetis:
www.aripaev.ee/tellimine

Äripäeva tellija eelised - ostu-keskkond privileeg.aripaev.ee ja soodsaim võimalus soetada Äripäeva raamatuklubi raamatuid. Äripäev veebis: www.aripaev.ee
Trükk AS Kroonpress
Toimetust võtab endale õiguse kirju ja kaastöid vajaduse korral lühendada. Toimetust kaastöid ei tagasta. Kõik ajalehes Äripäev ja tema lisades avaldatud artiklid, fotod, teabegraafika (sh päevakalajalised, majanduslikul, poliitilisel või religioosel teemal) on autoriõigusega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma ASI Äripäev kirjaliku nõusolekuta keelatud. Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eal.ee või tel (372) 646 3363.

KOLUMN

Eesti möödub Soomest: utoopia või võimalus?

Kuigi paljudele võib see tunduda utoopiana, pole pikemas perspektiivis Eesti möödumine Soomest üldse võimatu, võttes mõõtmise aluseks SKP ühe elaniku kohta. Teame, et Eestil on Euroopa rikkamate riikide sekka jõudmise eelduseks pikaajaline jätkusuutlik majanduskasv. Kui pikk on aga vajalik aeg ja kui kiiresti peab Eesti majandus võrreldes rikkaste naabritega kasvama?

Seda, kui palju kulub riigil aega oma majanduse kahekordistamiseks, saab välja arvutada väga lihtsa valemi alusel – jagades arvu 70 sobiva majanduskasvu tempoga. Kui majandus kasvab realselt keskmiselt 3% aastas, kulub selleks 23,3 aastat (70/3). Eesti puhul tähendaks see SKP osutuvõime pariteeti arvestades sissetulekuid ca 40 000 USD ühe elaniku kohta. Selline lähenemine on muidugi lihtsustatud ja eeldab, et suhteline hinnatase jääb samale tasemele, mida tegelikkuses tõenäoliselt ei juhtu, sest ka hindades toimub reaalmajanduses konvergens.

IMFi optimism. Samas on väärikaid rahvusvahelisi institutsioone, kes näevad Eesti arengut ülimalt positiivses valguses. Hiljuti lugesin IMFi töögrupi veebruaris 2012 valminud aruanet, milles analüüsitakse maailma riikide majanduskasvu eeldusi. Aruandes toodud prognooside kohaselt jõuavad Eesti ja Soome 2025 sarnasele tasemele, aastal 2050 aga on Eesti elanikud Soome omadest juba ligi kaks korda jõukamad. Uuringu autorid olid Eesti osas selgelt natuke liialdavad, sest nad on meile prognoosinud keskmise aastaseks majanduskasvuks aastani 2025 5,2% ja edasi 2050ni 4,1%.

Huvitav, mille alusel IMF Eestile nii tõhusaid kasvunumbreid prognoosib? Majanduse edendamise eelduseks peavad autorid peaaugalt kapitaliga varustatuse kasvu ja energeetilist tõhusust.

Tegin oma arvutuse ja võtsin aluseks realistlikumad numbrid: Eesti majanduskasv lähematel kümnenditel 3% ja 4% ning Soomes 1,8%. Arvutustest nähtub, et 3% kasvuga me Soome taset niipea ei saavuta, küll on see juba 20–25 aasta perspektiivis võimalik 4% kasvu korral. Kuigi 25 aastat võib tunduda kauge tulevikuna, on nt paljudel Eesti peredel võetud eluasemelaenu veelgi pikemaks perioodiks.

REPLIIK

Küberkaitseks telli taristu ühelt firmalt

Enamiku ettevõtete IT-turva poliitikaks on häkkimistest ja andmevargusest vaikimine. Nendest kuritegudest rääkimine võib panna teisi kurikaelu sama firma tulemüüridest auke otsima. Ka teated edukalt tõrjutud netirünnakutest tekitaksid klientides ja koostööpartnerites ebakindlust.

Küsitlustes tunnistab 20–30% maailma firmajuhtidest, et nende võrku on rünnatud. Oletan, et Eestis võiks need protsendid korrutada kahega. Samas, FBI on avalikult kinnitanud, et USA-s on ca 2/3 andme-

SIIM VALDMETS
Go Networki tegevjuht

» **Arvutivõrk pole kunagi täielikult kaitstud inimeste nõrkuste eest.**

vargustest firmasisesed: st inimesed on olnud hooletud, pahatahtlikud, kättemaksuhimulised. Vaevast, et eestlased selles osas jänkidest palju erinevad. Ükskõik kui hästi tehniliselt turvatud arvutivõrk pole kunagi täielikult kaitstud ettevõttes töötavate inimeste nõrkuste eest. Minu meelest on parim lahendus probleemile radikaalne: kogu andmeside taristu tuleb tellida ühelt firmalt.

Valge küberkäsi. Majavälise teenuse peaeeliseks on professionaalid, kel on küberrün-

Mis tingimustel võib Eesti majandus sellise kasvu saavutada? Esmatähtis on tootmise ja hõive kasv, mille eelduseks on nõudluse kasv meie olulisemate välispartnerite majandustes Skandinaavias, Venemaal ja Saksamaal. Kaugemas perspektiivis tuleb Eestile eriti oluliseks pidada arengut Venemaal, millele ennustatakse häid pikaajalisi kasvutrende.

Hõivehoovad. Hõive kasv on üks olulisemaid ELi strateegiaid; see seab aastaks 2020 eesmärgi, et 20–65 a vanusest elanikkonnast peab 75% olema hõivatud. Hõive kasvu puhul tuleb silmas pidada nn Okuni seadust (lootuses, et see pole kehtivust kaotanud): ühele protsendile hõive kasvule vastab 3–4% SKP kasv.

Eesti praegune lõhe, võrreldes eesmärgiga, on 5%, mis tähendab 15% majanduskasvu ainuüksi suurema hõivatuse arvel. Samas aga hõive absoluutse kasvule töötab vastu töövoimelise elanikkonna drastiline vähenemine pikema perioodil. Eestit tuleb kogu maailma kontekstis käsitleda kui ettevõtet konkurentsiturul, mille kaupadele välismaailmast tulenev nõudlus on lähedane absoluutsele elastsusele – niivõrd väikesed on meie kogused.

Samuti on vajalik tootlikuse kasv erinevates majandusektorites, mille eelduseks on mastabisäästu tagamine (turgude, ekspordi suurendamine ja laiendamine) ja investeringud tehnoloogiatess, inimestesse, spetsialiseerumine ning eristumise strateegia kasutamine.

Alahinnata ei tohi ka innovatsiooni ja loovuse arendamist. See tagab uute ideede ja ärde tekkimise, nagu Skype, GrabCad ja Transferwise, brändide loomise, nutikate turunišside leidmise jms. Tuleb arvestada, et meie kulueelised (tööjõukulud) hakkavad järjest vähenema ja seda peab asendama kvaliteet, paindlikkus, innovaativsus. Väga oluline on turunduse, eriti rahvusvahelise turunduse alase harituse suurendamine ning võimekus brändide loomisel.

Tervikuna võib öelda, et Eesti majanduskasvu puhul on oluline iga protsendipunkt ning pikemas perspektiivis on väga suure vahe, kas majandus kasvab 3,4 protsenti või 4,3 protsenti. Soomest möödumine pole Eesti jaoks kindlasti eesmärk omaette, vaid pigem üks sobiv vahe-eesmärk, mida pikaajaliste majandusprognooside tegemisel silmas pidada.

nete vastases tegevuses pidevalt "käsi valge". Teiseks kaasneb teenusepakkujal juriidiline ja töötajate isiklik vastutus. Kui kliendiandmebaasist lekib kehtiva IT-hoolduslepingu perioodil, võite kohe asuda lepingusanktsiooni rakendamisele. Ka teenusepakkuja juures töötavad inimesed. Andmeside turvalisuse põhiriskid ja nende maandamislahendused on kätetud samasse küsimusse – miliseid inimesi me usaldame?

MARGUS REINSALU HIIGELKRAHH MA-ROKOS. Üle 600 jõuka eurooplase ootab juba viiendat aastat äriees Margus Reinsalu firmalt oma luksuslikke kortereid ja villasid Marokos.

LÕVIOOSA TALLINKI VARAST ASUB KÜP-ROSEL. Laevafirma Tallink on kirjutanud oma laevastiku käputäie ettevõtete nimele, mis on registreeritud Küprosel.

LOE, KUIDAS LANG PUUSAAGI VALLANDAS. Jaan Puusaag selgitas, kuidas kultuuriminister Rein Lang nukuteatri nõukogu juhiga suhtles.

FINNAIRI KASUMLIKKUSE SALADUS. Finnair jõudis eelmisel aastal – pärast mitut kahjumiaastat – kasumisse. Ettevõtte meediasuhete direktori Pävyt Tallqvisti sõnul polnud selleks lihtsaid lahendusi.

TOIMETAJA VEERG

Läbimurded **HIV**-teaduses puudutavad mitmeti ka Eestit

Maaailma teadlased tegelevad aktiivselt HIV vaktsiini leiutamisega. Kuna ennetava vaktsiini leiutamine on väga keeruline, siis esialgu püütakse valmis saada teraapiline.

Ka Eesti teadlased on siia oma panuse andnud. Näiteks professor Mart Ustavi uurimisrühm, kes alustas HIV teemal teadustööd aastatuhandevahetuse paiku, suutis 2009. aastaks koos Soome firmaga FIT Biotech luua HIV teraapilise vaktsiini kandidaadi, millega alustati kliinilisi uuringuid.

Inimkeha enda immuunsüsteemi “käsiraamat HIV viiruse ründamiseks” on nüüdseks USA teadlaste poolt kirjeldatud. See annab lootust, et peagi luuakse ka tõhusad aidi-vastased ennetavad vaktsiinid.

Superantikehad. HIV viirus muteerub kiiresti, et jääda ellu pärast nakatunu immuunsüsteemi vasturünnakut. Mõnel inimesel on võime toota väga tõhusaid antikehi, mis suudavad neutraliseerida suurt hulka HIV mutante. Põhja-Carolina Duke'i ülikooli teadlased analüüsisid seda võidurelvastumise protsessi inimkeha ja viiruse

VIOLETTA RIIDAS
Meditsiniuudiste toimetaja

”**Viimased avastused annavad lootust, et peagi luuakse tõhusad aidi-vastased ennetavad vaktsiinid.**

vahel ning avaldasid äsja ajakirjas Nature nende nn superantikehade toimemehhanismi saladuse.

Kui inimene on nakatunud HIVi, siis organism toodab antikehi viiruse ründamiseks. Aga viirus muteerub ja hoiab rünnaku eest kõrvale, nii et keha toodab uusi antikehi, millest viirus jälle kõrvale põikleb, ja sõda läheb edasi. Kuid pärast umbes nelja aastat selles võitluses tekkis mõnel Duke'i ülikoolis uuritaval patsiendil võidukombinatsioon ehk selline superantikeha, mis leiab üles viiruse “Achilleuse kannal” – ko-

ha HI-viiruse genoomis, mida viirus ei suuda muuta. Teadlased usuvad, et vaktsiinid, mis soodustavad kehas superantikehade tootmist, annavad inimestele immuunsuse HI-viiruse suhtes.

HIV kandub edasi peamiselt sugulisel teel ja kokkupuutel verega (nt narkosõltlastel steriliseerimata süstalde vahendusel) ja see on põhjustanud viiruse laialdast levimist. Ehkki viimastel aastatel on HIV levimise pidurdamiseks ja sümptomite leevendamiseks palju ära tehtud, on aids endiselt tappev haigus. Aidsi on praeguseks nakatunud üle 16 miljoni inimese.

Eestile oluline. Superantikeha avastus ja HIV-vastane vaktsiin on Eestile olulised uudised. Terviseameti andmetel on märtsi lõpu seisuga tänavu Eestis diagnoositud 84 HIV-nakatunut ning kokku on aastate jooksul HI-viirus diagnoositud 8461 inimesel, sealhulgas aids 394 inimesel. Kõige rohkem uusi HIV-positiivseid avastati Tallinnas ja Ida-Virumaal ehk 41 ja 38. Tartumaal diagnoositi tänavu HIV kolmel, Lääne-Virumaal ja Pärnumaal ühel inimesel.

KOMMENTAAR

Maksupettuste vastu on ennetus odavam kui ravi

Nädal on möödas sellest, kui Äripäevas ilmunud artikli pinnalt algas aktiivne arutelu maksu- ja tolliameti (EMTA) välja pakutud ideede üle käibemaksupettuste vähendamiseks. Siin väike vahekokkuvõtte.

Mille üle vaidleme? Eelmisel aastal oli ettevõtete tekitatud käibemaksukahju esialgsete tulemuste põhjal 222 miljonit eurot.

72 000 käibemaksukohustuslasest 9700 käibemaksu sisuliselt ei maksa, kusjuures tegemist ei ole eksportööridega. Sellise hulga ettevõtete kontrolliks kuluks meil olemasolevate jõududega 11 aastat. Aastas saab EMTA ca 411 000 käibemaksu tagastusnõuet. Põhjalikumalt jõuab läbi vaadata vaid 5% nõuetest. 130 ametniku töö tulemusel jätsume eelmisel aastal tagastamata 25 miljonit eurot (tagastasime 1,1 miljardit).

Kontrollida või mitte kontrollida. Seega pole erilist mõtet kulutada aega vaidlemisele sel-

MAREK HELM
maksu- ja tolliameti peadirektor

”**Keskenduma peaks sellele, kuidas käibemaksupettuste probleemi lahendada.**

le üle, kas käibemaksupettused on probleemiks või mitte. Keskenduma peaks sellele, kuidas probleemi lahendada.

Maksu- ja tolliamet on oma “riskiklientuuriga” kogu aeg tegeleenud ja teeb seda ka edaspidi, nii et ka siin pole vaidluskohata. Numbreid ja mahte vaadates on aga selge, et olemasolevate kontrollimeetmete tõhustamisel tuleb mingil hetkel piir ette ja edasi on kaks või-

malust: mitmekordistada ameti kontrolli- ja uurimisressursse või panustada ennetamisse.

Tõhusam ennetus. Maksu- ja tolliameti ettepanek on arendada käibemaksukogumise süsteemi pettusekindlamaks, sest ennetus on alati odavam ja tõhusam kui tagajärgedega tegelemine. Samas eeldab see teatud kompromisse ka ettevõtjate poolt. Turuosa paranemine kuni 40% võrra kütusesektoris, kus kadus pool ettevõtetest ehk varimajanduse osa, saavutati just tänu koostööle ettevõtjatega.

Maksu- ja tolliameti ülesanne on juhtida tähelepanu probleemidele ning pakkuda välja võimalikke lahendusi. Loodan, et arutelu jätkub ausat konkurentsi soovivate ettevõtjate aktiivsel osalusel ja et koostöös leitakse ka optimaalsed lahendused.

Seni aga jätkame nii kontrollitegevuse tõhustamisega kui ka töötame lühemaajaliste võimalike lahendustega.

Äriteenused

TEL 667 0105, reklaam@aripaev.ee

reklaam

PRIVILEEG
ainult Äripäeva lugejale

PRIVILEEG ON EKSKLUSIIVNE OSTUKESKKOND JUST SINULE, ÄRIPÄEVA LUGEJALE. Vaata pakkumisi www.privileeg.ee

Olge esimene

Gourmet' coaching – nõudlikule toiduhuvilisele!

85 €

Gourmet' coaching – hariv õhtusöök nõudlikule toiduhuvilisele Eesti Kulinaaria Instituudis ehk oma ala Mekas! Selle viib läbi tippkokk Erki Siplane, kes on ammutanud 17 aastat kogemusi Eesti, Rootsi, Hiina, Inglismaa ja Taani köögitunni varasalvestest. Saadaval kaks eraldi kohtadega üritust 18. ja 25. aprillil, kokku ainult 12 kohta. Privileegi kliendina säästate 15%.

Vaata kõiki pakkumisi: www.privileeg.ee

raamatupidaja.ee

23. aprill

Sokos Hotel Viru konverentsikeskus

Lemmiklektori loeng: Raha aegväärtuse kontseptsioon ja selle kasutamine raamatupidamises

Käsitlemisele tulevad teemad:
Raha aegväärtuse kontseptsioon: Raha nüüdisväärtus. Raha tulevikuväärtus. Annuiteet ja perpetuiteet.

Raha aegväärtuse kontseptsiooni kasutamine raamatupidamises:

Korrigeeritud soetusmaksumus ja sisemine intressimäär. Pikaajaliste nõuete ja kohustuste kajastamine tulevikus laekuvate või makstavate rahavoogude nüüdisväärtuses. Pikaajaliste laenude tehingutasu kajastamine sisemise intressimäära koosseisus. Võlakirjade korrigeeritud soetusmaksumuse arvutamine. Kapitalirent ja kasutusrent. Kasutusrendigraafiku ümbertegemine kapitalirendigraafikuks. Materiaalne ja immateriaalne põhivara.

Äripäev

Loengu soodushind registreerumisel kuni 18.04.2013 169 eurot (km-ga 202,80 eurot), alates 19.04.2013 199 eurot (km-ga 238,80 eurot). Kahe või enama isiku korraga registreerimisel ühest maksjaettevõttest kehtib hindadele 5% soodustus. Lisainfo ja registreerimine telefonil **667 0411** või projektijuhth Anne-Ly Raudhein, tel 667 0107. www.raamatupidaja.ee

MAIRE OTSUS,
Finantsinspektsiooni regulatsioonide ja aruandluse divisjoni järelevalvepoliitika spetsialist

TÕUSJA

Aktsiasoovitus tõstmise ker-
gitas ING Groepi aktsiat.

ING Groep
5,772 EUR **+3,85%** ▲

LANGEJA

Suuromaniku aktsiate müügi-
soov survestas Airbuse tootja
aktsiat.

EADS
39,61 EUR **-1,80%** ▼

ÄRIPÄEV 5. aprill 2013

toimetaja Rainer Saad, tel 667 0398, e-post rainer.saad@aripaev.ee

TOORAINE

Kas kulla seeria kuraditosinani ei küündigi? Napp samm karuturuni

28.09.2012
1772,25

04.04.2013
1545,87

30.09.1980
666,75

31.12.1974
183,85

29.09.1967
34,95

29.12.2000
272,25

Ä Hind
Kuld on tipust veidi
taandunud
dollarit/unts

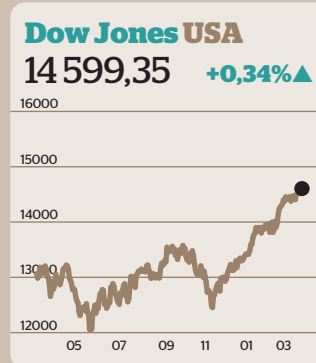
04.03.1920
20,68

SULAKULLAST
sünnib kulla-
kang, üks inves-
torite viimase
aja lemmikuid.
FOTO JA ALLIKAS:
BLOOMBERG

22 INVESTOR investeerimisfondid

ÄRIPÄEV 5. aprill 2013

toimetaja Romet Kreek, tel 667 0192, e-post turud@aripaev.ee
reklaamiosakond, tel 667 0105, e-post reklaam@aripaev.ee

ÄRIPÄEVA KOOLITUS 25.–26. aprillil

ENESEJUHTIMISE PSÜHHOLOOGIA

Kuidas juhina olla valmis iga ajastu jaoks?

Koolitajad on
MARE PORK ja **ALAR TAMMING**

Täpsem programm aadressil
www.koolitus.aripaev.ee

Kahepäevase koolituse hind
on 479 eurot (km-ga 574,8 eurot).
Info ja registreerimine aadressil
koolituskeskus@aripaev.ee
või telefonil 667 0100.

Äripäev

WWW.KOOLITUS.ARIPAEV.EE

10. APRILL • SOKOS HOTEL VIRU TULEOHUTUSE AASTAKONVERENTS 2013

9.50 – 10.00 Konverentsi sissejuhtaus. Konverentsi moderaator
Tuleohutuseksperit Toomas Randmaa OÜ tegevjuht **TOOMAS RANDMAA**

10.00 – 10.30 Milline on praegu päästeameti reageerimisvõimekus ja mida oodatakse ettevõttelt?

Päästeameti peadirektori asetäitja **KUNO TAMMEARU**

10.30 – 11.45 Ettevõtete enesekontrolli tuleohutusaruanne ja juba muutunud nõuded. Kahjuennetus OÜ tuleohutuseksperit **AIVAR PÕLDA**

11.45 – 12.00 Millised on uued nõuded automaatse tulekahjusignalsatsiooni hoolduse korraldamisel?

Siseministeeriumi pääste- ja kriisireguleerimispoliitika osakonna nõunik
MARTIN LAMBING (videointervjuu)

12.00 – 13.00 Lõuna

13.00 – 13.30 Kuidas kooskõlastada evakuaatsiooniõppuste läbiviimist Häirekeskusega? Häirekeskuse peadirektori asetäitja **EVA RINNE**

13.30 – 14.00 Ettevõtte (esindaja) ja päästemeeskonna koostöö (tule)õnnetuskohal Päästeameti Põhja Päästkeskuse Reageerimisbüroo vanemoperatiivkorrapidaja **MART SILD**

14.00 – 14.20 Kohvipaus

14.20 – 14.50 Tuleohutusalane enesekontroll, oluline samm ettevõtte toimepidevuse tagamisel Pärnu Haigla riskijuht **ENN EBERG**

14.50 – 15.20 Mis tähendab olla vabatahtlik päästja?

Siseministeeriumi nõunik **TÕNIS LEPP**

15.20 – 15.50 Vestlusring teemal: Kuidas saavutada tasakaal tuleohutusnõuete täitmiste ja nõuetele kuluvate ressursside vahel?

Vestlusringi juhhib moderaator **TOOMAS RANDMAA**

15.50 – 16.00 Konverentsi lõpetamine

Äripäev

Konverentsi hind 229 eurot (km-ga 274,80 eurot). Registreerides korraga ühest maksjaettevõttest kaks või enam osalejat kehtib lisasoodustus 5%.

Lisainfo ja registreerimine telefonil 667 0106 või juuli.laanemets@aripaev.ee

FONDID

reklaam

Avaron Asset Management

03.04

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Avaron Areneva Euroopa Fond A, EUR	3,39	3,51	3,44	12,49	6,01	9,54	3,00	-6,07	18 678 139
Avaroni Privaatportfell B, EUR	13,46	13,46	13,46	3,47	3,06	8,00	5,74	-	5 447 399
Avaron Ida-Euroopa Völkirjafond A, EUR	10,58	10,58	10,58	1,47	1,25	-	-	-	5 599 877

Compensa Life

02.04

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Kasvuportfell, EUR	-	-	1,40	-	6,80	21,40	8,60	4,70	5 381 073
Völkirjaportfell, EUR	-	-	11,85	-	0,50	4,90	4,00	-	536 484

Kasvuportfelli mahu info on antud seisuga 28.02.2013. Völkirjaportfelli mahu info on antud seisuga 28.02.2013.

Danske Capital AS

03.04

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Danske Pension 25, EUR	0,96	0,97	0,97	1,08	1,03	6,55	2,56	2,90	10 837 477
Danske Pension 50, EUR	1,11	1,12	1,12	1,47	1,70	6,92	2,32	2,99	148 410 279
Danske Pension Intruss, EUR	0,87	0,88	0,88	0,68	0,40	6,06	3,00	3,37	3 364 069
Vabatahtlik Pensionifond									
Danske Pension 100 Pluss, EUR	1,41	1,44	1,42	7,34	3,22	9,40	4,54	4,74	3 051 644
Vabatahtlik Pensionifond									
Danske Pension Intruss Pluss, EUR	0,76	0,78	0,76	2,92	0,14	5,69	2,83		196 443

Info teiste Danske Capitali ja Danske Invest fondide kohta on avaldatud veebilehel www.danskecapital.ee.

ERGO Funds

03.04

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
ERGO Pensionifond 2P1, EUR	0,92	0,92	0,92	0,00	0,18	3,61	2,96	4,07	8 434 296,47
ERGO Pensionifond 2P2, EUR	1,10	1,12	1,12	1,87	1,70	4,76	2,32	1,78	41 430 601,10
ERGO Pensionifond 2P3, EUR	0,63	0,63	0,63	2,58	2,50	4,17	-	-	1 343 459,80
ERGO Pensionifond 3P1, EUR	0,85	0,87	0,86	2,06	1,93	5,23	1,86	-	410 630,05
ERGO Pensionifond 3P2, EUR	0,88	0,90	0,89	2,75	1,32	4,13	1,59	-	323 814,78
ERGO Pensionifond 3P3, EUR	0,84	0,86	0,85	3,72	2,42	2,03	-2,27	-	308 679,92

LHV Varahaldus

03.04

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Pensionifond L, EUR	1,39	1,40	1,40	2,07	2,76	7,59	5,73	5,38	166 601 904
Pensionifond M, EUR	1,10	1,11	1,11	1,38	1,47	6,25	4,76	6,64	25 402 438
Pensionifond S, EUR	1,17	1,18	1,18	0,78	0,26	4,48	3,78	7,42	37 098 753
Pensionifond XL, EUR	1,19	1,20	1,20	2,30	4,10	9,03	5,72	5,40	38 989 843
Pensionifond XS, EUR	1,08	1,09	1,09	0,72	0,11	5,59	4,13	7,30	8 538 818
Täiendav Pensionifond, EUR	1,32	1,33	1,33	8,06	4,68	10,32	6,32	4,11	4 904 245
LHV Pärsia Lahe Fond A, EUR	9,32	9,41	9,41	12,45	14,71	13,96	10,73	-1,01	-
LHV Pärsia Lahe Fond B, EUR	5,95	6,01	6,01	12,52	14,70	13,96	10,72	-1,01	5 704 413
LHV Maailma Aktsiad Fond A, EUR	8,15	8,24	8,24	15,22	1,73	0,87	0,41	-2,00	-
LHV Maailma Aktsiad Fond B, EUR	5,21	5,26	5,26	15,21	1,73	0,87	0,40	-	1 391 318

Nordea Pensions Estonia

03.04

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Nordea Pensionifond A, EUR	0,93	0,94	0,94	2,23	3,22	5,84	4,47		50 662 017,84
Nordea Pensionifond A Pluss, EUR	0,76	0,77	0,77	2,83	4,69	6,55	4,61		5 538 651,91
Nordea Pensionifond B, EUR	0,89	0,90	0,90	1,51	1,49	5,85	4,31		10 904 837,60
Nordea Pensionifond C, EUR	0,82	0,83	0,83	0,76	0,34	4,67	3,25		2 017 019,76
Nordea Pensionifond Aktsiad 100, EUR	1,13	1,15	1,14	11,80	6,37	8,05	5,39		3 401 231,69
Nordea Pensionifond Intruss Pluss, EUR	0,71	0,73	0,72	0,00	1,74	6,41			530 841,23

Fondivalitsejad

AVARON ASSET MANAGEMENT Narva mnt 5-58, Tallinn 10117, tel 664 4205, faks 664 4201, info@avaron.ee, www.avaron.ee
DANSKE CAPITAL AS Narva mnt 11, Tallinn 15015, tel 675 2295, faks 675 2895, funds@danskebank.ee, www.danskecapital.ee, www.danskebank.ee
ERGO FUNDS AS A. H. Tammsaare tee 47, Tallinn, tel 610 6500, faks 610 6501, funds@ergo.ee, www.ergo.ee

AS GA FUND MANAGEMENT Roosikrantsi 11, Tallinn 10119, tel 680 2680, faks 680 2681, info@gafm.ee, www.gafm.ee
AS GILD PROPERTY ASSET MANAGEMENT Swiss House, Roosikrantsi 11, Tallinn 10119, tel 680 2630, faks 680 2631, info@gildrealstate.com, www.gildrealstate.com
LHV VARAHALDUS AS Tartu mnt 2, Tallinn 10145, tel 680 0400, faks 680 0402, info@lhv.ee, www.lhv.ee

NORDEA PENSIONS ESTONIA AS Liivalaia 45/47, Tallinn 10145, tel 710 1250, faks 710 1251, eesti@nordea.com, www.nordea.ee
AS SEB VARAHALDUS Tornimäe 2, Tallinn 15010, tel 665 6565, faks 665 7122, fondid@seb.ee, www.seb.ee
SWEDBANK INVESTEERIMISFONDID AS Liivalaia 8, Tallinn 15038, tel 631 1606, faks 631 1636, funds@swedbank.ee, www.swedbank.ee/fondid

Maaklerifirmad

COMPENSA LIFE VIENNA INSURANCE GROUP SE Roosikrantsi 11, Tallinn, tel 610 3000, faks 610 3010 info@compensalife.ee, www.compensalife.ee
LHV Tartu mnt 2, Tallinn, tel 680 0400, faks 680 0402

VERSOBANK AS Pärnu mnt 12, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501
DANSKE BANK Narva mnt 11, Tallinn, tel 630 2104
SEB ENSKILDA EQUITIES Tornimäe 2, Tallinn, tel 665 6622, faks 665 6802

MANDATUM LIFE INSURANCE BALTIC SE Viru väljak 2, Tallinn, tel 681 2300, info@mandatumlife.ee, www.mandatumlife.ee
SWEDBANK AS Liivalaia 8, Tallinn, tel 631 0310, faks 631 0410

protsendile kukkus märtsis Prantsuse presidendi Francois Hollande toetus 5aastase valitsemise aja esimese 10 kuuga. Sarkozyl kulus sama madala toetuse saamiseks neli aastat.

Laurent Dubois: Süüdistatakse, et päeval räägivad sotsialistid õiglusest ning öösel tegelevad oma Šveitsi pangakontode ja Wall Streeti aktsiate kauplemisega.

Institute of Political Studiesi professor kommenteeris uudist, et Prantsusmaa president Francois Hollande, kes on nõudnud prantslastelt püksirihma pingutamist, peab nüüd tõrjuma skandaali, sest tema ministril Jerome Cahuzacil, kelle ülesanne on võitlus maksupettustega, on juba aastaid välismaal sala-pangakonto umbes 600 000 euroga.

FONDID

reklaam

Mandatum Life

03.04

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Investeeringute haldusteenus:									
Turvaline, EUR	114,22	113,65	113,65	-	0,57	5,14	4,00	-	-
Konservatiivne, EUR	112,23	111,12	111,12	-	1,66	2,17	1,99	-	-
Tasakaalustatud, EUR	111,71	110,06	110,06	-	2,23	0,29	0,77	-	-
Progressiivne, EUR	106,45	104,36	104,36	-	2,90	-1,99	-1,05	-	-
Agressiivne, EUR	110,74	108,56	108,56	-	2,86	-1,60	-1,21	-	-
Investeeringimisportfellid:									
Mandatum Life Fixed Income Abs, EUR	139,83	139,13	139,13	-	0,66	5,89	4,51	-	-
Mandatum Life Global Food Abs, EUR	120,97	118,60	118,60	-	0,62	-6,97	-0,58	-	-
Mandatum Life Emerging Opportunities Abs, EUR	106,21	104,13	104,13	-	0,56	-1,06	-2,85	-	-
Mandatum Life Global Equity Abs, EUR	138,52	135,80	135,80	-	2,64	2,76	-1,05	-	-
Mandatum Life Europe Equity Abs, EUR	153,57	150,56	150,56	-	2,53	2,17	-0,48	-	-

Swedbank Investeeringisfondid AS

03.04

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Pensionifond K1, EUR	0,80	0,81	0,81	2,19	-0,12	3,90	3,02	1,35	42 183 839,42
Pensionifond K2, EUR	0,88	0,89	0,89	3,50	0,70	5,64	3,65	0,46	159 856 038,93
Pensionifond K3, EUR	1,03	1,04	1,04	5,67	2,15	7,17	4,51	0,50	406 747 793,50
Pensionifond K4, EUR	0,77	0,77	0,77	9,61	3,38	7,88	4,25		33 318 826,41
Pensionifond V1, EUR	1,19	1,21	1,20	4,28	1,21	7,96	4,32	-0,07	9 534 558,16
Pensionifond V2, EUR	0,92	0,94	0,93	7,12	3,11	9,06	4,78	-1,09	17 555 161,81
Pensionifond V3, EUR	1,08	1,10	1,09	11,11	5,10	9,26	4,37	-2,77	34 899 573,93
Kesk-Aasia Aktsiafond, EUR	3,99	4,09	4,03	21,26	4,22	-9,79	-9,02	-14,55	5 688 140,39
Ida-Euroopa Aktsiafond, EUR	8,45	8,66	8,53	23,37	0,43	15,17	0,70	-13,86	28 509 035,26
Ida-Euroopa Kinnisvara Af, EUR	3,40	3,49	3,44	23,04	3,54	9,45	-6,73	-21,45	7 698 445,00
Fondifond 100, EUR	10,06	10,32	10,17	14,32	6,27	8,65	4,04	-1,68	64 292 686,44
Fondifond 30, EUR	11,20	11,48	11,31	5,57	2,38	8,12	3,65	1,37	14 299 322,56
Fondifond 60, EUR	10,76	11,03	10,86	9,29	3,94	8,42	4,17	-0,06	51 474 179,08
Venemaa Aktsiafond, EUR	15,23	15,62	15,39	28,92	1,05	-2,15	-0,50	-7,87	49 315 585,65

AS SEB Varahaldus

03.04

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
SEB Energiline Pf, EUR	0,739	0,746	0,746	2,87	3,61	4,49	1,47		9 429 911,82
SEB Konservatiivne Pf, EUR	0,902	0,911	0,911	0,84	-0,22	2,82	2,77	4,31	54 321 704,02
SEB Optimaalne Pf, EUR	0,827	0,835	0,835	0,99	1,17	3,38	2,11		13 086 630,71
SEB Progressiivne Pf, EUR	0,959	0,968	0,968	1,64	2,09	4,64	2,18	-1,31	276 114 991,56
SEB Aktiivne Pf, EUR	0,922	0,941	0,931	12,69	4,67	4,99	2,61	-2,31	13 932 582,68
SEB Tasakaalukas Pf, EUR	1,131	1,154	1,142	3,79	0,81	3,58	2,03	-0,63	10 513 538,86
SEB Aktiivne Fondifond A, EUR	7,177	7,322	7,250	10,93	4,060	6,200	4,220	-4,450	4 141 214,63
SEB Dünaamiline Fondifond A, EUR	8,481	8,652	8,567	7,47	2,150	4,560	3,860	-3,050	6 090 842,17
SEB Tasakaalukas Fondifond A, EUR	10,654	10,869	10,761	3,34	0,550	6,100	4,130	1,350	1 157 753,70
SEB Ida-Euroopa Võlakirjafond A, EUR	13,002	13,002	13,002	5,19	-1,190	8,080	5,540	5,520	63 955 786,07
SEB Kasvufond A, EUR	6,234	6,360	6,297	21,85	-5,470	1,910	-2,350	-6,930	14 436 343,39
Vahendatavad Fondid *									
SEB Corporate Bond Fund, EUR	1,508	1,508	1,508	2,91	0,200	6,720	4,770	5,300	417 070 000,00
SEB Danish Mortgage Bond Fund, EUR	129,576	129,576	129,576	2,90	0,230	3,940	5,140	5,460	165 820 000,00
SEB High Yield Fund, EUR	130,496	131,801	130,496	3,86	1,990	9,910	-	-	1 974 150 000,00
SEB Short Bond Fund EUR	1,271	1,271	1,271	0,21	0,160	-0,080	0,050	-	55 400 000,00
SEB Strategy Balanced Fund	106,404	107,468	106,404	-	3,050	-	-	-	298 430 000,00
SEB Strategy Defensive Fund	105,831	105,831	105,831	-	1,880	-	-	-	225 700 000,00
SEB Strategy Growth Fund	108,928	110,017	108,928	-	6,090	-	-	-	208 710 000,00
SEB Strategy Opportunity Fund	106,783	107,851	106,783	-	4,570	-	-	-	308 780 000,00
SEB Eastern Europe Fund ex Russia, EUR	2,721	2,775	2,748	20,02	-3,510	6,970	-0,930	-4,640	144 810 000,00
SEB Eastern Europe Small Cap Fund, EUR	2,538	2,590	2,564	15,90	1,020	-3,650	-8,500	-6,900	71 200 000,00
SEB Russia Fund, EUR	9,123	9,307	9,215	24,36	-4,640	-13,000	-5,110	-2,620	293 930 000,00

* Vahendatavate fondide tagasivõtmis- ja väljalaskehindu saab vaadata www.seb.ee/fondikursid. Fondide mahud on seisuga 28.02.2013.

Trigon Funds

03.04

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Arenevate Turgude Agrisektori Fond, EUR	88,05	90,75	89,85	22,75	4,96	-10,77	-21,09		2 207 800
Arenevate Turgude Finantssektori Fond, EUR	178,66	184,13	182,30	17,85	10,04	10,52	-0,43		4 888 072
Uus Euroopa Kasvufond, EUR	13,68	14,16	13,88	21,15	7,62	9,95	-6,83	-11,53	1 846 356
Uus Euroopa Fond, EUR	20,12	20,84	20,43	13,67	0,35	10,27	6,35	-3,51	21 906 581
Venemaa Top Picks Fond, EUR	18,48	19,14	18,76	25,90	-9,62	-16,95	-1,77	-2,46	8 830 500

best marketing practice

Sotsiaalmeedia konverents „Best Practice 2013“
23. aprillil Roseni Tornis (Mere pst 6, Tallinn)

Best Practice keskendub praktiliste kogemuste jagamisele. Laval on 12 praktikut, kes jagavad kogemusi ja õppetunde sotsiaalmeedias turundamisel.

Kava:

- 9.30 – 9.35 Konverentsi avamine
- 9.35 – 10.00 Sotsiaalmeedia parimad praktikad Euroopast: viie eduka strateegia näited!
Best Marketing Internationali juht Hando Sinisalu

- Eesti ettevõtete/organisatsioonide praktilised kogemused:
10.00 – 10.20 Kaubandus. Photopointi (Nordic Digital) turundus-spetsialist Anni Proosa

- 10.20 – 10.40 Finants. SEB kommunikatsioonijuht Silver Vohu
- 10.40 – 11.00 Toiduainetööstus. Kalevi turundusdirektor Anne Tääkre
- 11.00 – 11.20 Automüük. City Motors juhataja Henrik Raave
- 11.20 – 11.40 Kohvipaus
- 11.40 – 12.00 Turism. Go Traveli turundusjuht Anu Vane
- 12.00 – 12.20 Telekom. Elioni kliendisuhete juht Kai-Riin Saluste
- 12.20 – 12.40 Meedia. Sky Plusi programmidirektor Priit Vare
- 12.40 – 13.00 Meelelahutus. Olympic-Online.com juht Kaido Ulejev
- 13.00 – 14.00 Lõunapaus
- 14.00 – 14.20 Tervishoid. Esineja kinnitamisel
- 14.20 – 14.40 Avalik sektor. Politsei- ja piirivalveameti kommunikatsiooni-büroo juhtivspetsialist Nelli Pello
- 14.40 – 15.00 Haridus. TTÜ e-kanalite juht Ants Liivat
- 15.00 – 16.00 Arutlusring esinejate osavõtul, küsimused ja vastused

Soodushind 12. aprillini 169 € (km-ga 202.80)!
Alates 13. aprillist 199 € (km-ga 238.80)

Lisainfo ja registreerimine:
Siiri Same, siiri@best-marketing.com
50 69 639
www.best-marketing.ee

UUS
KONVERENTSI-
FORMAAT!

Bill Gross: Me kõik, isegi vanad - Buffett, Soros, Fuss, jah, mina ka -, oleme teeninud ehk kõige võimalusterohkemal ajal, mida üks investor võib kogeda.

PIMCO tegevdirectori arvates ei näita edukust vaid tsükli eri faaside edukas läbimine, vaid pool sajandit ja kauemgi kestvate muutustega kohanemine.

837,39 +0,97%

perioodi kõrgeim 842,16
perioodi madalaim 585,08

TÕUSJAD

Nokia

2,63 EUR

+3,14%

Comptel

0,40 EUR

+2,56%

OTP Bank

4278 HUF

+2,47%

E.ON

14,16 EUR

+2,13%

RBS

276,80 GBP

+2,10%

Deutsche Telekom

8,51 EUR

+1,85%

Jaapani keskpangast tulnud lõdva rahapoliitika jutt kukutas jee-ni USA dollari vastu 2,5% ja euro vastu 2%. Dollari vastu on see 17 kuu suurim päevane kukkumine. Jaapani eksportööridele on see rõõmusõnum.

Krediidi kasv on turgude väetis

Maailma suurima võlakirja-fondi valitseja Bill Grossi uudiskirjad on suurepäraselt sõnastatud ja huvitav lugemine.

Seekord pani Gross kahtluse alla gurude George Sorose, Warren Buffetti ja ka iseenda headuse.

Ta kirjutas, et kõik tuntud tänapäevased gurd peavad olema tänuvõlulised turuoludele varahalduses, kui krediidi paisumine kergitas turuvara hinda.

1970ndate alguses loobus USA dollari kullastandardist ning sellega käivitus uskumatu krediidi kasv, mis kestab praeguseni.

Oletame, et see ajastu saab läbi. Mis juhtub, kui igavest krediidi kasvu ja selle väetavat mõju vara hinnale ja tootlusele oluliselt muudetakse?

Tõeline investorite headuse test ei seisne selles, kuidas navigeeritakse ajas läbi turutsükli, vaid selles, kuidas tajutakse suuri ajaloolisi muutusi, mis kestavad pool sajandit või kauemgi, kirjutas 68aastane Gross.

Tulevad aastakümned võivad osutuda palju keerulisemaks. Turuvolaatiluse kõrgendatud tase, rahvastiku vananemine või kliimamuutused võivad investeerimise keerukamaks teha.

“Mis siis, kui nullilähedased intressimäärad tähendavad kogu tootluse ajastu lõppu, mis algas 1970ndatel, kiirenes 1981. aastal ja jõudis matemaatilisel võlakirjades lõpule 2012/13, mis on muutnud sarnaseks ka teised varaklassid?” küsib Gross. “Mis juhtub, kui rahapoliitika lõdvendamine toob ülesupitatud varahindade asemel lõpuks turu kokkuvarisemise?”

Mis juhtub, kui tulevik ei soosi võimendusega tootluse saavutamist ja 2008. aasta lehmanlikku volatiilsust? Või maad võtab üleilmne geopoliitiline konfrontatsiooniperiood, kus läheb võitluseks haruldaste ja üha haruldasemate loodusvarade pärast nagu nafta, joogikõlblik vesi või kõige tavalisem toit, nagu eeldab Jeremy Grantham?

Gross, keda meedia nimetab võlakirjakunin-gaks, juhib 289 miljardi dollarilist Pimco kogu-tootlusfondi (USAs sümbol PTTRX), mis on viie viimase aastaga lõõnud 94% võrreldavate fondide tootlust.

ROMET KREEK
romet.kreek@aripaev.ee

Mis juhtub, kui rahapoliitika lõdvendamine toob ülesupitatud varahindade asemel lõpuks turu kokkuvarisemise?

KESKPANK

Jaapani keskpank alustas agressiivselt

Eile tõusis Jaapani aktsiaturg, kuna Jaapani keskpank langetas oma esimese rahapoliitika õgvendamise otsuse keskpanga uue juhi Haruhiko Kuroda käe all, vahendas Bloomberg.

Jaapani aktsiaturg tõusis 2,2%.

“See on päris agressiivne liigutus ning näitab, et Jaapani keskpank on tõsisem kui varem,” ütles AMP Capital Investorsi dunaamilise varajao-tuse juht Nader Naeimi. “Nad on juba päris lähedal avatud rahapoliitika õgvendamisele, millest tõenäoliselt teatatakse veel sel kuul. Keskpank on teada andnud enamamat, kui ma ootasin. Ja sellele tuleb lisa.”

Jaapani keskpanga nõukogu võttis ajutiselt maha piirangu mõnede võlakirjade omamiselt ning kaotas võlakirjade ostmisel võlakirja lunastustähtaja limiidi. Jaapani keskpank duubeldab võlakirjade ostusumma, et katkestada 15 aastat väldanud deflatsioon. Keskpanga eesmärk on, et Jaapanis oleks kahe aasta pärast 2% inflatsioon.

Kuu ajaga ostab keskpank 7 triljoni jeeni ehk 57,1 miljardi euro eest riskivarasid.

“Ta on kiire ja raevukas,” ütles Kuroda kohta Jaapani Macro Advisersi peaanalüütik Takuji Okubo. “See, et ta mainis eraldi kahe-aastast ajahorisonti, oli positiivne üllatus.”

“Tänase otsusega on Kuroda näidanud, et al-gab eksperiment – kas rahabaasi suurendamise-ga on võimalik käivitada majanduskasvu mootorit ja juurida välja deflatsioon,” ütles Sumito-mo Mitsui varahalduse vanemanalüütik Hiro-aki Muto.

DIVIDEND

TeliaSonera kinnitas dividendi

TeliaSonera aktsionäride üldkoosolek kinnitas eile dividendi 2,85 Rootsi krooni aktsia kohta, vahendas Bloomberg.

Aktsia hind kukkus eile 6,1%, 45,53 Rootsi kroonile. Eile ostetud aktsiad ei oma enam õigust dividendile.

Ettevõtte teatas, et plaanitud Yoigo müük tühistatakse, kuna hind ei sobinud. TeliaSoneral ei ole plaanis lahkuda Euraasia turult.

LANGEJAD

TelisaSonera

43,22 SEK

-6,77%

Sampo A

30,03 EUR

-3,56%

F-Secure

1,64 EUR

-3,53%

Neste Oil

11,68 EUR

-2,99%

Heidelbergcement

55,61 EUR

-2,88%

SAS

13,20 SEK

-2,58%

↓ Euroopa Keskpanga juhi Mario Draghi jutt sellest, et majanduse taastumine teisel poolaastal on suure küsimärgi all, asendas Euroopa börside tõusu langusega.

